

LOB DER DIALEKTIK

Das Unrecht geht heute einher
mit sicherem Schritt
Die Unterdrücker richten sich ein
auf zehntausend Jahre
Die Gewalt versichert:
So, wie es ist, bleibt es
Keine Stimme ertönt,
außer der Stimme der Herrschenden
Und auf die Märkten
sagt die Aubeutung laut:
Jetzt beginne ich erst
Aber von der Unterdrückten
sagen viele jetzt:
Was wir wollen, geht niemals!
Wer nog lebt,
sage nicht: niemals!
Das Sichere ist nicht sicher
So, wie es ist, bleibt es nicht
Wenn die Herrschenden gesprochen haben
Werden die Beherrschten sprechen
Wer wagt zu sagen: niemals?
An wem liegt es wenn die Unterdrückung bleibt?
AN UNS!
An wem liegt es wenn sie zerbrochen wird?
Ebenfalls AN UNS!
Wer niedergeschlagen wird, der erhebene sich
Wer verloren ist, kämpfe!
Wer seine Lage erkannt hat,
wie soll der aufzuhalten sein?
Denn die Besiegten von heute,
sind die Sieger von morgen
Uns aus niemals wird: HEUTE NOCH!

Aanzet tot een evaluatie	3
Het wnc gaat langer mee dan u denkt?	5
Nog voor jaren jurisprudentie...	8
Artikel 140 en repressie	10
Voorstel Hoger Beroep m.b.t. verklaardersters	13
Over de bajes en zo	14
Over repressie en solidariteitswerk	20
Brief uit Polen.....	23
Bijlage : Reactie van autonome vrouwen en mannen uit Amsterdam	24
Bijlage : Artikel uit "de Aanzet", Nr. 23	25
Bijlage : Interview uit "Klassestrijd" over beroepsverbod WNC-arrestant.	28

Voor de volgende rondbrief is de deadline 10 Oktober.

Het adres : Postbus 41172
9701 CD Groningen

Aanzet tot een evaluatie

Bij het lezen van de stukken n.a.v. de WNC-ontruiming wordt duidelijk dat er veel onbegrip en onduidelijkheid bestaat. Zoals voor iedereen duidelijk moge zijn komt de opstelling tijdens de ontruiming niet als spontane keuze uit de lucht vallen. In dit stuk zal weinig ingegaan worden op de periode van voor de actie. De reden hiervoor is het gebruik van art. 140. Sowieso is de smeris geïnteresseerd in het doen en laten van de linx-radikale beweging. Het volgende stuk is een evaluatie van de actie en de tijd daarna. Voor de volgende rondbrief willen we proberen een concrete invulling te geven aan 'HOE VERDER', de punten en vragen die hier worden opgeroepen worden dan ook omgezet in een aantal te bediscussieren stellingen.

De smeris zoekt naar (hierarchische) structuren om de actieve linx-radikale beweging te kunnen veroordelen m.b.v. art. 140. Wij daarentegen werken samen op basis van gemeenschappelijke doelen, politieke overeenkomsten en/of vriendschappen. Bij het WNC is steeds gepoogd de te maken keuzes of de gemaakte keuzes ter discussie te stellen, niet alleen binnen de eigen stad maar ook daarbuiten.

Als voorbeeld hiervan is het misschien nuttig om te denken aan de demo voor behoud van vrije ruimtes (in het bijzonder het WNC). Hiervoor zijn mensen bezig geweest om d.m.v. contacten door het land duidelijk te krijgen of mensen het nut van zo'n demo zagen. Maar vooral ook om te kijken hoe zo'n demo vorm te geven. Kritiek, opmerkingen en suggesties werden mee teruggenomen en in eigen stad uitgewerkt. Het resultaat hiervan was toen, een krachtige demo waar we samen vorm aan gaven (landelijk). Dit vooraf bij het lezen van het volgende stuk.

Op zaterdag 26 mei werd vroeg in de ochtend begonnen met het opwerpen van barrikades rondom het WNC. Vanaf dit moment gebeurde er in enkele uren zoveel, dat het z'n/haar uitwerking in de daarop volgende weken niet missen zou. Hieronder volgt een evaluatie-verslagje over de 137 meest direct betrokkenen, over wat hun motivatie was om aan de actie mee te doen en hoe zij zich/haar vanaf de konfrontatie de er op volgende weken zouden opstellen. Ook komt de politieke lijn van het WNC zelf aan bod en wat de actie van 26 mei aan verduidelijking van deze politieke lijn heeft kunnen bijdragen. En dan komt nog deels aan de orde hoe de mensen 'buiten' (steungroep, persgroep) in de nasleep van de actie hebben gestaan en wat ze hebben kunnen bijdragen (zie ook steungroepverhaal in rondbrief 0). Op 26 mei werd 's ochtends vroeg het initiatief genomen met het opwerpen van de barrikades. De officiële datum van waaraf ontruimd kon worden lag een paar dagen later, maar zoals gezegd was besloten om te proberen het initiatief in eigen handen te houden. De gedachten hier achter waren tweeledig. Ten eerste het idee dat als de straat eenmaal genomen was, er eisen gesteld konden worden als het behoud van het WNC. Ten tweede dat we lak hebben aan het zgn. rechtssysteem. Uiteindelijk heeft de keuze voor de zaterdag hier niet veel aan bijgedragen. Duidelijker was het geweest om b.v. op de dag van het kort geding de konfrontatie aan te gaan.

Voordat we de 26ste de straat op zijn gegaan is er gepraat over hoe we ons hier op zouden gaan stellen. Er zijn toen verschillende afspreken gemaakt en iedereen had hier in principe van op de hoogte kunnen en moeten zijn. Ook heeft iedereen op deze afspraken invloed kunnen uitoefenen. Van de 137 mensen die bij de WNC-actie aanwezig zijn geweest hebben een aantal de in/opstelling gehad dat zij niet bij de vergadering vooraf hoefden te zijn, maar dat hun aanwezigheid bij de konfrontatie op straat voldoende moest zijn. Hierdoor zijn op het moment van de actie een paar

gebouwen aangepakt welke politiek niet te verantwoorden waren en wat ook heel duidelijk tegen de afspraken in gebeurd is.

Dat de pers hier al kwijlend overheen is gevallen, was te verwachten en daar had dus ook rekening mee gehouden moeten worden. Was het niet veel mooier geweest als de burgerlijke pers was gevallen over de totale sloop van het buro bedrijfsleven. Dit is en in de pers en ook in de aanklacht van het O.M. naar de achtergrond verdwenen.

Eén van de politieke doelstellingen van het WNC was gericht op het gemeentelijk stadsvernielingsbeleid, om deze aan te vallen en op deze manier onder de aandacht van de bevolking te brengen. Een andere doelstelling was het creëren en behouden van vrije en zelfbepaalde ruimtes. Aan deze doelstellingen heeft het WNC 4 1/2 jaar gewerkt en het is de vraag of de laatste dag hier nog wat aan toe heeft kunnen voegen. Ongetwijfeld zal er zeker wat van de politieke ideeën van het WNC zijn blijven hangen, maar in de zin van concrete overwinningen op b.v. stadsvernielingspolitiek heeft het niet veel bereikt. Hiervoor had er waarschijnlijk meer aansluiting bij andere groepen uit de stad moeten zijn. Daarnaast had een politiek stellingnemen via (eigen) media en actie-methoden dan nog duidelijker en vaker moeten plaatsvinden.

Nadat de konfrontatie op straat plaatsgevonden had en iedereen zich in de kelder had teruggetrokken, was daar in principe tijd om ons aller daden te overdenken en hier konstruktief mee verder te gaan. De chaos op dat moment was echter bijzonder groot. Iedereen was moe, sommigen waren erg ontdaan over de sloop van het Forum en advocatenkantoor, er waren mensen die zo snel mogelijk weg wilden (angst, benauwde ruimte), anderen wilden juist weer blijven. In de tijd dat we in de kelder gezeten hebben is een paar keer geprobeerd om gezamenlijk bij elkaar te komen om bepaalde dingen te bespreken. Het punt van de sloop van Forum en advocatenkantoor bleef steken in wiens

verantwoordelijkheid dit was. We hadden reeds toen naar buiten kunnen treden met een politieke verantwoording. Deze was er niet, wat Forum en advocatenkantoor betreft, hadden we dit direkt toegegeven, dan hadden we intussen stukken offensiever met de rest van onze politieke ideeën naar buiten kunnen treden. Ditzelfde probleem is later de steun- annex persgroep tegengekomen, die de axie politiek gezien ook nauwelijks/niet kon verantwoorden. In de kelder was het dus moeilijk om tot overleg te komen. Ook hebben we zo de kans gemist om ons gezamenlijk op de bajes te kunnen voorbereiden. De kracht, maar daarmee ook de wil om tot initiatieven te komen, ontbrak bij een groot deel van de mensen.

Zondagochtend toen de bratra in het pand op zoek was naar de 137 werd er volgens afspraak naar buiten gegaan. Dit is het meest gezamenlijke wat er van zaterdag op zondag besloten is, om het niet tot een meppartij in het pand te laten komen. Maar zelfs dit moesten enkelen die binnen zaten via de radio vernemen.

Dat er na de Tesselschadestraat het een en ander veranderd zou zijn wat betreft de opstelling van het O.M. t.o.v. dit soort confrontaties, was voor velen duidelijk. Er is met de Mariënburcht en de Tesselschadestraat in het achterhoofd vanuit gegaan dat een relatief kleine groep mensen langere tijd zou vast komen te zitten. Dat er 137 mensen voor 1 tot 2 maanden zouden worden vastgehouden was van te voren onvoorspelbaar. Dat sommigen van hen ervan uit zijn gegaan maar voor hooguit een dag of wat vast te zitten geeft aan dat er nogal wat geschort heeft aan het 'inpraten' van deze mensen en hun onvoorbereid naar axes gaan én dat er op het laatste moment nog allerlei mensen bij gehaald zijn. Iedereen had bij deze relatief kleine groep kunnen zitten. Ten dele zegt dit dus iets over de verantwoordelijkheid van de groep, maar ook iets over het eigen verantwoordelijkheidsgevoel.

Al met al geeft dit aan dat er voor veel mensen een verschillende motivatie was om aan de axie mee te doen. Voor sommigen was het behoud van het WNC en verzet tegen de ontruiming (en daarmee een eenmalige confrontatie) hun motivatie om aan de axie mee te doen. Voor anderen was niet alleen het behoud van het WNC van belang, maar juist de gevoerde politieke lijn die daar achter zat. En voor nog weer anderen was de vorming van blijvende kontakten, die een antwoord zouden kunnen vormen op de schijnbare almacht van de staat (en dus o.a. een antwoord zoeken op het mogelijke verlies van kraakpanden) van het grootste belang. De grote verschillen in motivatie om aan de axie mee te doen, heeft zich ook vertaald in de uiteindelijke vorm en de nasleep van de WNC-axie.

Een-derde van de mensen die hebben vastgezeten hebben verklaard. Ook dit geeft aan dat mensen onvoorbereid naar axes gaan. Iedereen kan in principe op de hoogte zijn van de verschillende verhoormethoden en ze

doorzien. Dus komt het voor een groot deel neer op de voorbereiding, motivatie en de wil die mensen hebben om niet te verklaren, geen verantwoording tegenover de smeris af te leggen.

Al deze opgedane ervaringen zijn o.i. een evaluatie ervan waard, dit is echter een hoofdstuk apart (en als het goed is bijgevoegd in deze rondbrief).

Hoe de pers- en steungroep in de actie hebben gestaan valt te lezen in rondbrief 0. Daarover echter nog enkele opmerkingen. Op de dag van de confrontatie hadden er zo'n 14.000 verklaringen door de stad verspreid zullen worden. Deze verklaring "waarom wij vandaag barrikades opwerpen en stadsvernielingsprojecten aanvallen" is echter pas 2 dagen na de confrontatie door groningen verspreid en veel later naar de eigen of burgerlijke pers gestuurd (zie ook rondbrief 0).

Hoewel de verklaring enigzins de plank missloeg door haar opzet en late tijdstip van verspreiding zaten er toch zo'n beetje alle ingrediënten in waarvoor het WNC de laatste jaren politiek gezien heeft gestaan. De steun/persgroep had deze verklaring dan ook deels kunnen overnemen om de politieke lijn van het WNC te verduidelijken. Door de sloop van Forum en advocatenkantoor werkte deze verklaring op zich nogal bevreedend. Allereerst had de persgroep zich dan ook moeten uitspreken over het politiek onverantwoordelijke van deze sloop, daarna had ze weer offensiever naar buiten kunnen treden.

De politieke lijn van het WNC voor wat betreft het omgaan met de pers is in de afgelopen jaren nogal behoedzaam geweest. Vaak werden slechts geschreven verklaringen afgegeven, er werd in ieder geval lang niet altijd op de (soms overstelpende) vraag van de pers om interviews ingegaan. Als er al op deze vraag werd ingegaan dan werd eerst gekeken om welke pers het ging, en werden daarna voorwaarden gesteld voor het afgeven van interviews. Zo werd elk interview altijd eerst teruggelezen voordat ze geplaatst kon worden. Hiernaast werden er ook radio-interviews gegeven, vnl. aan de enigszins bevriende eigen media, waarbij duidelijk gesteld werd dat mensen voor zichzelf spraken en niet een woordvoerder* waren. Vanwege de grote druk vanuit de pers op het WNC-gebeuren is de persgroep van deze WNC-lijn afgeweken (interviews). Het lijkt ons goed om het er in het vervolg voor een actie precies over te hebben, hoe je naar de pers toe op te stellen.

En hoe zat het in z'n algemeeniteit met de haalbaarheid van de axie?

Er zijn steeds een aantal punten die terug komen als je hierna kijkt. Wat was de motivatie van degenen die meededen, hoe verhield de inzet van iedereen zich hiertoe, welk verantwoordelijkheidsgevoel hebben mensen individueel gezien en in hoeverre is er sprake van gezamenlijkheid? Wat kan en mag je verwachten van een

dergelijke groep mensen en kunnen we iets leren van dergelijke (inschattings-)fouten als we gemaakt hebben? Welke konsekventies trekken we hier (konkreet) uit? Vragen die nog meer vragen oproepen, die zolang we daar niet aanwerken ervoor zullen zorgen dat we een 'beweging in stilstand' zijn.

Maar dit is misschien niet erg waarschijnlijk gezien het vele dat de WNC-axie tot nu toe heeft losgemaakt. En misschien dat dit ook juist het positieve van de axie is, dat het ondanks alles veel heeft weten los te maken, terwijl in bewegingsverband iedereen al jarenlang zo voorzichtigjes met elkaar aan het schipperen is.

HET WNC GAAT LANGER MEE DAN U DENKT?

Met dit stuk zal ik proberen enige (kritische) kanttekeningen te plaatsen bij de gebeurtenissen n.b.t. de ontruiming van het WNC. Ik streef hierbij niet naar volledigheid maar poog slechts een aantal punten aan te reiken die m.i. een rol zouden moeten spelen in de discussies over de toekomst van de 'kraakbeweging'. Dit stuk moet dus vooral niet beschouwd worden als zijnde een consistent artikel.

Wat de gemeenteraden zowel binnen als buiten de beweging vooral heeft beziggehouden is de geweldsfactor in de gekozen opstelling. Is de verbazing over en de kritiek van m.n. mensen binnen de beweging daarop terecht? Het antwoord is: ja en nee. Iedereen die de geschiedenis van het WNC enigszins heeft gevolgd kan tot geen andere konklusie komen dan dat de keuze voor geweld, voor een gewelddadige verdediging of offensief, niets meer en niets minder is geweest dan een logisch voortvloeisel uit de standpunten die het WNC vanaf het begin heeft ingenomen. Enige andere keuze zou hypocriet zijn geweest en zou de stellingnames van de afgelopen jaren van elke betekenis, van elke waarde hebben beroofd. De houding (in ieder geval naar buiten toe) van het WNC t.a.v. haar standpunten en principes, en t.a.v. datgene waar ze tegen streed is altijd (vrij) compromisloos geweest. Van enige concessies is zelden of nooit sprake geweest. Dat daaruit wel eens diskutabele konsekventies voortvloeiden spreekt voor zich.

Die houding gaf het WNC ook een horzelfunctie naar de 'beweging' toe, want een dergelijke konsekvente en compromisloze opstelling hebben we de laatste jaren elders zelden of nooit gezien. Dit maakte het WNC ook niet altijd even populair in eigen kring.

Het WNC heeft ook altijd duidelijk gemaakt dat ze haar strijd zag als een 'vechten voor' en 'vechten tegen', in zowel de ruime als de enge betekenis van het woord. Ik wil hier voorlopig volstaan met de konklusie dat in een repressieve maatschappij als de onze, het gebruik van geweld onvermijdelijk en zelfs legitiem is.

Dat er ook in eigen kring kritiek is op de keuze voor geweld is een goed recht, maar de kritiek zoals die onder andere in de NN terug te vinden was, en waarin werd gesteld c.q. gesuggereerd dat de houding van de WNC-krakersters slechts een doodsteek betekende voor (alle) andere krakersters, was een volslagen onterechte

en onzinnige. Hier worden oorzaak en gevolg omgedraaid. Wanneer, zoals werd gesteld, kraken d.n.v. een APV of andere wettelijke bepaling kan worden verboden, dan dient men niet het WNC daarvan de schuld te geven, maar de wetgever en/of de politieke macht. Want op basis van een grondige analyse kan men toch slechts constateren dat het verloop van de ontruiming slechts een excuus is voor het invoeren van een dergelijke bepaling, en dat men al daaraan voorafgaand zich ten doel stelt om te schakelen. De (enige ware) opstelling en ontruimingsstrategie bestaat niet. Ieder heeft het recht een andere keuze te maken maar men dient dat dan wel te doen op basis van zuivere argumenten.

Terecht is de opmerking dat de beweging kreatiever zou moeten zijn in haar opstelling en voor het binnenhalen van sukses. Da's waar. Er zit nog veel tussen aan de ene kant gewelddadig verzet/uitgelokte ontruimingen en legalisatie op basis van de huidige wettelijke bepalingen aan de andere kant.

Het verbaast me toch ook enigszins dat de kritiek in onze eigen media niet ging over al diegenen die (al tijden) taal en pamfletten produceren vol politieke en revolutionaire pretenties maar in hun dagelijks functioneren aan geen enkele praktische konsekventie daarvan gehoor geven; zoals daar zijn al die mensen die bij dreigende ontruiming, na allerlei radikale (papieren) aspiraties, hun pand voortijdig verlaten (het gros van de Stadhouderskade-bewonersters in '89) of zich (willen) laten uitkopen (Bulgakov en legio anderen). En als er dan werkelijk sprake is van een betrokkenheid, raakvlak, waarom waren dan slechts 139 mensen bij zo'n gigantisch complex betrokken?

Iedereen die het belang van deze zaak inzag was in de mogelijkheid om vooraf het antwoord op de dreigende ontruiming in een bepaalde richting te sturen; een

andere richting dus dan waarvoor nu gekozen is. Maar het is natuurlijk aangenamer vanaf de zijlijn kommentaar te geven.

In die zin kan men zich ook afvragen of men voor bepaalde gebeurtenissen niet mede-verantwoordelijk is door er niet (fysiek en psychisch) bij betrokken te zijn.

Kritiek op het gebruikte geweld van 26 mei j.l. heb ik echter ook.

Ten eerste vind ik dat geweld ten alle tijde doelgericht moet zijn. Niet zozeer omdat ik denk dat we daarmee de buitenwereld meer bekoren, maar puur omdat dat voor mezelf meer bevredigt en ik niet het gevoel krijg dat ik mijn doel voorbij schiet. Met de door ons gekozen opstelling wilden we iets bereiken, we hadden ook een boodschap. Daarvoor wil ik verwijzen naar het in Groningen huis-aan-huis verspreide pamflet. We hebben daaraan voorafgaande een bewuste keuze gemaakt waar we ons op zouden richten om dat doel het dichtst te benaderen.

Daarbij hoorde geen verbouwing van Forum, Capitool e.d. Er is iets mis wanneer ik dan hoor dat mensen achteraf het excuus gaan zoeken dat dat heeft plaatsgevonden omdat Forum een seksistische kroeg zou zijn. Hoe zit het dan met seksisme in eigen gelederen? En heeft er ook niet binnen 't WNC herhaaldelijk een discussie gespeeld over seksisme aldaar? Er is nadrukkelijk gesteld belerende panden te ontzien, afgezien van het Buro bedrijfsleven. Het getuigt van een a-morele en a-politieke houding dat een aantal mensen hebben gemeend deze afspraak aan hun laars te moeten lappen. Sterker, dat een enkeling onder deze mensen zelfs derden bedreigde die hen ervan wilden weerhouden. Is die opstelling niet even verwerpelijk als "het seksisme van de Forum-bezoekers"? Ik vind dat deze mensen open kaart zouden moeten spelen en proberen uit te leggen waarom zij meenden zich niet aan de afsoraken te moeten houden! Ze moeten eens uitleggen waarom zij dachten de andere betrokkenen te moeten opzadelen met emotionele en juridische gevolgen van hun daad, en waar de anderen nadrukkelijk niet voor gekozen hebben!

Want waarom wel praten over het wel of niet omgaan met mensen die verklaringen hebben afgelegd, en niet over de gevolgen voor diegenen die afspraken aan hun laars lappen. Misschien zijn er zelfs wel mensen gaan verklaren omdat de ontruiming op een manier verlopen is die ze niet gewild hebben. Daarmee spreek ik nog geen waarde-oordeel uit over het verklaren!

Verklaren Ik vind het belangrijk met het oog op toekomstige acties om uitvoerig stil te staan bij het afleggen van verklaringen. Het is belangrijk dat de mensen die verklaringen hebben afgelegd open kaart spelen. Vooral omdat we kunnen leren hoe we ons psychisch kunnen weren tegen detentie en verhoren. Het is dus belangrijk om te kijken naar wat iemand heeft verklaard, waarom iemand heeft verklaard en wanneer

iemand heeft verklaard. Kortom: welke omstandigheden hebben een rol gespeeld bij het afleggen van verklaringen? Daarnaast is het even zo wenselijk dat mensen die geen verklaringen hebben afgelegd vertellen hoe dat gegaan is. Hadden ze wel moeilijke momenten, hoe hebben ze zich tijdens de verhoren gedragen, hoe zijn ze de isolatie doorgekomen, enz!?

Het streven zou moeten zijn om nooit verklaringen af te leggen. Dat is een persoonlijke en een politieke keuze. Ook wanneer acties tegen je zin verlopen zou dat voorop moeten staan.

Het maakt voor mij ook nog verschil of personen die verklaard hebben, over andere mensen hebben gepraat. En wat hebben ze over anderen gezegd, en waarom?

Het stilstaan bij de omstandigheden waaronder is verklaard is erg belangrijk. Het zou kunnen zijn dat je mensen kan adviseren niet aan acties deel te nemen waarbij de pakkans en juridische gevolgen groot zijn, wanneer mocht blijken dat ze niet tegen bepaalde verhoormethodes kunnen of niet tegen alleen-zijn kunnen. Maar wanneer verklaardersters open kaart spelen geven ze anderen ook de kans om niet aan gelijksoortige acties deel te nemen wanneer de verklaardersters dat wel doen. Door open te zijn voorkomen ze ook een sfeer waarin mensen niet meer aan acties durven mee te doen omdat ze bang zijn 'verlinkt' te worden in de toekomst. Het is dus ook in deze van politiek belang dat deze discussie niet in de doofpot verdwijnt.

O.a. in het geval van NN93 is duidelijk dat met dergelijke personen niet meer omgegaan kan worden. Vooral door het feit dat hij heeft gelogen over zijn verklaring; wat inhoud aangaat zijn er ernstiger verklaringen afgelegd. Wat niet terug te vinden is in de dossiers is de verklaring en handelwijze van NN140 bij de rechtbank. Ook hier is sprake van distantiering van het gebeuren. Het meest kwalijke is dat NN140 zijn vriendin meeneemt naar de rechtbank om zichzelf te ontlasten. Ook in zijn geval zouden we moeten bediskussiëren wat daaraan ten grondslag ligt en wat de konsekwenties zijn van een dergelijke opstelling. (ook mevr. NN41 heeft enkel leugens verteld, lijkt me ook overduidelijk. opm.tikster) Jezelf persoonlijk ontlasten is indirekt/direkt anderen belasten. Kort: ik ben het er dus niet in alle gevallen van verklaringen voor om mensen maar uit te sluiten.

Advokaten

In de toekomst zal ook de betrokkenheid van de advokaten beter geregeld moeten worden. Duidelijk is dat een paar personen zijn gaan verklaren op advies van een piket-advokaat. Ook een aantal mensen die niet verklaarden kregen wel dat advies van hun piket-advokaat.

Wat dit punt betreft heb ik een voorstel:

Ten eerste: in de toekomst moeten we vooraf mensen beter op het hart drukken wat (juridische)

konsekwenties kunnen zijn en hoe ze daarmee kunnen omgaan. Ten tweede: mensen moeten de garantie hebben dat ze weten dat ze vroeg of laat over een goede advocaat beschikken. Mijn wens gaat uit naar een verdediging die per definitie van politieke aard is. Geen persoonlijke verdediging dus. Ook dat is deze keer fout gegaan. Er waren een aantal advocaten die alleen geïnteresseerd waren in het belang van hun klient(e) en andere arrestanten daardoor min of meer belastten. Dat mag niet gebeuren. Een verdediging moet n.i. op de lijn zitten van die van Pieter Bakker Schut en Maurice Feldman (ik noem alleen deze twee omdat ik alleen over hun pleidooien beschik).

VOORSTEL: nu een inventaris maken van goede advocaten in het land die zich kunnen verenigen met een politieke verdediging. Men nu vragen of ze in de toekomst bij akties van dit kaliber de verdediging willen doen. Advocatenbezoek is dan ook niet bij iedere klient noodzakelijk (?) Verder zal dan nagedacht moeten worden over de praktische uitwerkbaarheid daarvan.

We moeten ons ook eens afvragen wie verklaard heeft en wanneer deze personen bij de ontruiming betrokken zijn geraakt. Ik heb stellig de indruk dat zich daaronder veel mensen bevinden die de laatste dagen zijn geronseld. Ik pleit ervoor, om in de toekomst in zo'n geval dan toch vooral met minder mensen genoegen te nemen, en te kijken naar wat dan haalbaar is. Dat is dan nog los van het feit dat je in het laatste geval ook met meer gemotiveerde mensen te maken hebt.

Gezien de juridische konsekwenties die in de toekomst niet minder zullen zijn, zouden we naar een vorm moeten zoeken waarbij we aan 'de sterke arm van justitie' pogen te ontsnappen.

I.v.m. de politieke geloofwaardigheid en logische konsekwentie van onze opstelling hadden we het pand niet vrijwillig moeten verlaten. Bij een dergelijke vooropgezette beslissing zouden mensen veel meer vooraf moeten beslissen of ze die strategie aan willen gaan. In algemenere zin moeten mensen veel meer vooraf bij zichzelf te rade gaan wat men wil en kan, en niet naïef aan een aktie deelnemen. Dat is een stuk zelfbescherming maar ook bescherming van andere deelnemers (o.a. ook i.v.m. doorslaan)

Bajesstrijd

Er zou in de toekomst konsekventer en slagvaardiger opgetreden moeten worden tegen de bajesrepressie. Zo hebben we nauwelijks tot geen antwoord gevonden op de willekeur waarmee we gekonfronteerd werden, en ook niet op de isolatie die menige van ons weken moest doorstaan. Die discussie zou ook opnieuw binnen de beweging gevoerd moeten worden.

Mensen die buiten in steungroepen aktief waren bestonden slechts uit kleine groepjes die zich dag en nacht uitsloofden. Waar was de betrokkenheid van honderden anderen? Hoe zit het ook al weer met de onderlinge solidariteit: hun strijd, onze strijd, (internationale) solidariteit?

Gezien het (juridisch) verloop valt het te betreuren dat de 'grote prik' niet is doorgegaan. Die had veel verduidelijkt en de juridische gevolgen zouden waarschijnlijk niet anders zijn geweest. We moeten ons voor de toekomst beraden of we het accent niet in zo'n richting moeten gaan verleggen. Maar ook of we niet eerder in zo'n richting moeten gaan handelen i.p.v. steeds op ontruiming te wachten. Vaak is het dan al te laat. We zouden veel 'preventiever' moeten optreden. Dan zijn we ook minder voor één gat te vangen.

NOG VOOR JAREN JURISPRUDENTIE . . .

STRUKTUREN

Een reactie op het stuk van NN100 "Het maken van vergelijkingen, een vak apart". Hij schreef dit als reactie op mijn stuk "Wat ideeën bij en gedachten over de ontruiming van het WNC" (rondbrief 0, NNxxxx).

Ten eerste wil ik stellen dat jouw stuk aan duidelijkheid weinig te wensen overlaat terwijl ik dat van het eerste deel van mijn stuk nauwelijks kan zeggen. Daarover dus nog een paar woorden en daarnaast wil ik wat dieper ingaan op een paar punten uit jouw stuk.

Het idee om een vergelijking te maken met de Marienburgt en het WNC, met naslepen, heeft eigenlijk één voornaamste reden. N.l. om de discussie aan te gaan over hoe om te gaan met verklaarder*s en/of verraad. Het belang om hierna te kijken is inderdaad omdat het aangeeft wat wij als beweging inhoudelijk voorstellen. De manier waarop wij met verraad/doorslaan omgaan geeft aan wat voor ons de motivatie is om met protest of verzet bezig te zijn, evenals het natuurlijk iets over de motivatie van de praters zelf zegt. Het vertelt ons veel over de basis van onze structuren en samenwerkingsverbanden. Een analyse te maken van wat wij (ons voorstellen in te) inhouden lijkt mij, middels dit soort 'graadmeters' noodzakelijk. Hierdoor zouden we in staat moeten zijn om zonder valse hoop, verwachtingen en mis-interpretaties een duidelijker inzicht te krijgen in onze mogelijkheden en onmogelijkheden.

Van de (inschattings-)fouten als b.v. bij het WNC gemaakt valt iets te leren, in ieder geval hoe het niet moet. Als dezelfde soort fouten in de toekomst weer gemaakt gaan worden, dan zal de prijs ervoor waarschijnlijk hoger zijn. Daarom lijkt het mij goed om op basis van een analyse te komen tot het duidelijk krijgen van de mogelijkheden waartoe wij op dit moment en op termijn in staat zijn. De discussie zou dan m.i. moeten gaan over structuren binnen de beweging en hoe mensen daar persoonlijk instaan.

PERSPEKTIEF

Uit het stuk van NN100 komt naar voren dat het afleggen van verklaringen niet zoveel met doorslaan te maken heeft, alswel dat dit met betrokkenheid met strijd te maken heeft. Ook m.i. heeft het al dan niet verklaren voor een groot deel te maken met het perspectief om met protest of met verzet bezig te zijn.

Of een organisatiestructuur is gebaseerd op verbondenheid qua politieke doelstelling en motivatie, of verantwoordelijkheid en inzet naar kunnen, of er in die zin sprake is van kollektiviteit op basis van (zelf!)discipline, dat maakt een wezenlijk verschil met het met een 'struktureel' verschillende groep mensen te willen organiseren. Hierbij ligt de verbondenheid vaak

bij één voorgestaan axiedoel, ofwel wordt in bewegingsverband spontaan actie gevoerd als reactie op datgene wat zich op een gegeven moment aandient en/of moet een actie het hebben van haar massale en diverse karakter.

Het hebben van eenzelfde intentie om tot omverwerping van dit systeem te komen, niet als doel op zich natuurlijk, leidt dus niet automatisch tot een zelfde werkwijze. Ook de houding van mensen die (on)bewust kiezen voor 'open structuren', t.o.v. bijvoorbeeld de staat, repressie en verhoren, zal daarom anders zijn dan die van mensen die kiezen voor een 'geslotener structuur'.

Als mensen een duidelijke keuze maken voor een open structuur, dan vind ik dat niet verwerpelijk, integendeel. Want hoewel b.v. de kraakbeweging die deels een open structuur heeft, op het moment niet veel voorstelt, door haar vrijblijvendheid, haar korte termijn-denken en in het ergste geval sub-cultuurtje-idee, heeft zij het in principe wel in zich om politiserend te werken voor grotere groepen mensen. Er zal daarvoor m.i. een duidelijker scheiding gemaakt moeten worden tussen haar open en haar gesloten structuren (semi-open), i.p.v. zoals nu op 2 gedachtes te blijven hinken. Wat mij betreft hoeft een duidelijk open structuur een geslotener niet uit te sluiten. Zij kan juist een spreekbuis-functie hebben voor geslotener structuren, de bedoelingen van illegaliteit verduidelijken, terwijl haar eigen mogelijkheden hiermee duidelijk begrensd blijven. Omgekeerd kunnen gesloten structuren de eisen van 'de beweging' kracht bijzetten en tonen dat het menens is. Dit kan natuurlijk slechts als open en gesloten structuren niet van elkaar vervreemden.

PLAATSBEPALEN

Kortgezegd bestaat dat wat zich nu beweging noemt uit een verzameling individuen en groepjes die allen voor zich een bepaald idee hebben over hoe vorm aan protest/verzet te geven. De gemeenschappelijke basis is de onvrede met de bestaande machtsverhoudingen en een zelfde intentie om tot omverwerping van deze machtsstructuren te komen (zal er ook wel zijn). Hierna beginnen de verschillen in opvatting over hoe met strijd om te gaan duidelijk te worden. Het witte middenklasse-gezicht van een deel van de beweging uit zich in de grote vrijblijvendheid, het ad-hoc actie voeren, zonder de bereidheid om tot een duurzamer werkwijze en visie te komen. Anderzijds is er het deel

dat wil komen tot een revolutionaire tegenmacht (of anti-macht). Zij is echter versplinterd en het is alsof haar onmacht zich weerspiegelt in onderling geruzie. Een gezamenlijk 'front vormen' zit er vanwege de oude vetes niet in. Op deze manier misschien wat extreem gekarakteriseerd, lijkt het me echter goed dat een ieder voor zich en wij met ons allen bepalen waar we staan en van daaruit bepalen hoe we verder willen.

WNC

Wat n.a.v. de konfrontatie bij het WNC naar boven komt is dat wanneer van te voren een (betere) inschatting zou zijn gemaakt van de relatief grote groep die eraan zou meedoen, dat dan ook duidelijk zou zijn geworden dat het gesloten karakter van de axie (geheim, met bindende afspraken), hiermee in tegenspraak zou zijn. De konklusie hieruit kan dan ook moeilijk anders zijn dan dat de konfrontatie zoals bij het WNC aangegaan niet in deze vorm had moeten plaatsvinden, omdat een (andere) analyse automatisch een andere strategie met zich had meegebracht.

Dat één-derde deel van de arrestanten een verklaring heeft afgelegd geeft aan dat momenteel van een dergelijke grote groep mensen niet te verwachten valt dat zij voldoende gemotiveerd is om b.v. niet te verklaren. Het punten van café Forum en dat dit nog steeds door enkelen verantwoord kan worden, geeft aan dat er niet genoeg verantwoordelijkheidsbesef is om afspraken na te komen.

De manier waarop de WNC-axie is verlopen hoeft m.i. echter niet te betekenen dat dergelijke axes in de toekomst niet meer gedaan kunnen worden. Wat je van mensen verwachten mag is één ding, de vorm van een axie een ander iets. Allebei hebben ze mogelijkheden en begrenzingen. De evaluatie zal eventueel concreter duidelijk maken wat die mogelijkheden en begrenzingen dan wel niet zijn.

KRITIEKEN

Ene NN (zie rondbrief 0, blz.14) stelt: "Het is duidelijk dat het vernielen van dat café, of het uitgebreid vertellen over anderen, nogal schadelijk is voor het vertrouwen in elkaar en wellicht erger dan de repressie die de staat tegen ons gebruiken kan. Maar als hieruit al iets te leren is, ook met de Marienburgt in het achterhoofd, dan is het dat het niet te voorkomen is, tenzij een interne discipline wordt ingesteld die veel van het open karakter van de beweging zal wegnemen. Dit lijkt mij niet de (onuyitgesproken) doelstelling van de meesten van ons". NN23 (blz.26) reageert hierop door te stellen dat: "verraad en wijze van organisatie alles met elkaar te maken hebben. Wil je verraad voorkomen dan zal je een interne discipline moeten instellen wat inderdaad het open karakter van de beweging geweld aandoet. En uiteindelijk was dat ook het punt waarop de kritiek van de PVK zich konsentreerde; het ging niet alleen om 'wat

te doen met verraders', het ging over 'wat te doen met een beweging die verraad niet alleen tolereert, maar door haar (gebrek aan) organisatie een voedingsbodem kreëert voor verraad door het ontbreken van factoren als 'Verbindlichkeit' en werkelijke kollektiviteit...." Hieraan te koppelen valt ook het stuk van de revolutionaire cellen 'commando la hermanita revolucionario de Marconi'. Zij gaan nog verder door te stellen dat de rol van de kraakbeweging als politieke machtsfactor heeft afgedaan. Hun kritiek op de beweging richt zich vnl. op het korte termijn-denken, het individualisme, het spontanisme en het liberalisme. Helaas is deze kritiek nogal summier gesteld, ze ligt echter op dezelfde lijn als waarop de kraak-structuur discussie gevoerd zou kunnen worden.

VERLEDEN TIJD?

Vanuit de idee dat ik niet in eenzelfde soort shit-situatie als bij de marienburgt wil belanden, ben ik mijn vorig stuk gaan schrijven. Dit komt voort uit de gedachte dat als axes gedaan worden waaraan een groter deel van de beweging meedoet, er zeker in het geval van ingrijpende gebeurtenissen een evaluatie moet plaatsvinden. Op basis van kritiek en zelfkritiek kan dan gekeken worden wat goed en wat fout is gegaan en hier lering uit getrokken worden.

De kritiek van NN100 over 'het verraad' gepleegd ten tijde van de Marienburgt, waarbij een discussie hierover werd tegengehouden, die kritiek daar ben ik het grotendeels mee eens. Aan deze politieke keuze die bijna door de gehele beweging werd onderschreven is tot op heden vastgehouden. Hoewel er indertijd redenen geweest zullen zijn voor het besluit om niets meer naar buiten te brengen over discussies van de art. 140 arrestanten, weegt dit volgens mij niet op tegen het belang om zo een discussie juist wel te voeren. Ook nadat zich later splitsingen binnen de groep arrestanten hadden voorgedaan werd deze discussie niet opengebroken. Doordat wij indertijd niet tot een open diskuz hebben kunnen komen, laat staan daar gevolgtrekkingen aan hebben kunnen verbinden, zijn wij het zelf die 'ons' de grootste klap hebben gegeven.

Als NN100 analyseert dat "verraad hiermee een geaksepteerd en geïnstitutionaliseerd onderdeel van de beweging is geworden", dan klopt dat m.i. wel aardig. Puur de manier van uitspraak doet me niet zoveel goed, omdat verraad bij mijn weten nog niet tot doel van de beweging is verworden. De discussie is echter broodnodig en hopelijk weten we met de nasleep van het WNC wel om te gaan, er concreet gevolgtrekkingen aan te verbinden. Eventueel zal ze nog voor jaren jurisprudentie zorgen.

NNxxxx

Artikel 140 en repressie

INLEIDING

Dit stuk pretendeert niet volledig te zijn of een pasklaar antwoord te geven op vragen, maar heeft slechts ten doel mensen kort te informeren en om een aanzet te geven tot discussie.

Uiteraard kan dit stuk op vele manieren worden aangevuld, bekomentarieerd en bekritiseerd, dus iedereen wordt van harte uitgenodigd dit in de 3e rondbrief en zeker op de discussiedag te doen.

Achterin staan leestips voor de mensen die iets meer over de verschillende onderwerpen willen weten.

Door een samenloop van omstandigheden is het stuk niet echt een verkenning van repressie geworden maar is de nadruk meer op een aantal facetten van art. 140 komen te liggen.

KORTE HISTORIE ART.140

In den beginne

Art. 140 stamt uit Frankrijk toen in 1809 onder Napoleon het nieuwe wetboek van strafrecht ontworpen werd (Code Penal). Nadat Napoleon in 1811 de Nederlanden bezette, gold het Franse strafrecht hier ook. Na het herstel van de onafhankelijkheid in 1813, werd het Franse wetboek van strafrecht "voorlopig" gehandhaafd.

Met de invoering van het Wetboek van Strafrecht in 1886 verviel de voorlopige status van de Code Penal. Dit Wetboek van Strafrecht was duidelijk afgeleid van het Franse. Na wat geschuif met het artikelnummer komt het artikel van de "verboden vereniging" onder 140 te vallen. De tekst in 1886: "Deelneming aan een vereniging die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven". In 1976 wordt "vereniging" veranderd in "rechtspersoon". In 1988 wordt "rechtspersoon" veranderd in "organisatie".

2 oude zaken

N.a.v. het in 1893 goedkeuren van de volgende motie door de leden van de S.D.B., werden 3 bestuursleden vervolgd op grond van art.140;

"De Sociaal-Demokratise partij is eene revolutionaire partij, omdat zij zich plaatst op het standpunt dat alleen afschaffing van het privaatbezit een einde kan maken aan de wanverhoudingen. Voor het proletariaat toch is een duurzame verbetering op den grondslag der tegenwoordige maatschappij niet mogelijk! De

taktiek der Sociaal-Demokratise partij is verder eene revolutionaire, omdat zij niet gelooft in het ingroeien der bestaande maatschappij in eene socialistische, maar de omverwerping der bestaande maatschappelijke orde beoogt met al haar ten dienste staande onwettelijke of wettelijke, vredelievende of gewelddadige middelen."

Uiteindelijk werden zij, waaronder F. Domela-Nieuwenhuis, veroordeeld op grond van art.140, lid 2. In 1927 werd de P.N.I. (Perserikatan/Partai Nasional Indonesia) ook op art.140 veroordeeld. Dit zgn. "Soekarno-vonnis" werd niet gebaseerd op de statuten van de P.N.I., maar als bewijs werden de redevoeringen op vergaderingen gebruikt. (Dit gebeurde in "Nederlands Indië").

Uitleveringsverzoeken

Een nieuwe periode in de toepassing van art.140 begon met de uitleveringsverzoeken van de BRD ten aanzien van twee RAF-leden, Knut Folkerts en Christof Wackernagel. Bij een uitleveringsverzoek moet er in het land dat om uitlevering gevraagd wordt en het land dat daarom verzoekt, strafbaarheid bestaan van hetgeen waar de betreffende persoon van verdacht wordt.. Bovengenoemden werden van Art.129a Strafgesetzbuch verdacht en de "dubbele strafbaarheid" werd in art.140 gezien en toegekend. Art.140 is sindsdien vaker bij uitleveringsverzoeken ingezet oa. bij valsemunterij, drugshandel en art.140 werd ingezet tegen malafide koppelbazen.

VAN INDIVIDUELE WOEDE NAAR VERENIGING MET EEN OOGMERK

1987, de Mariënburcht.

Na een aankondiging in de bladen enzo, een grote reil en weken daarna de arrestatie van acht mensen "van" de Mariënburcht, schrok aktievoerend Nederland voor het eerst wakker: Art.140; het spook werd zichtbaar. Hoe er met Art.140 in deze zaak werd/wordt omgegaan is reeds uitvoerig beschreven in de (toenmalige) bladen. Bijvoorbeeld de FLAM thema-uitgave van januari '89.

Wist je nog niets van de "Mariënburcht" vraag en lees die bladen dan eens.

1989, VAK-mobiel in Vierhouten.

Een volgende gebeurtenis waarbij art.140 is ingezet, was de zaak rond het VAK-mobiel in Vierhouten. Omdat wij het idee hadden dat deze gebeurtenis voor veel mensen buiten zicht is gebleven, gaan we daar wat uitvoeriger op in.

HET VAK (VREDESAKTIEKAMP) TE VIERHOUTEN

3 november '88, 40 vredesaktivistenes strijken neer op camping "De Paasheuvel" in Vierhouten. In de daarop volgende dagen worden bij militaire vestigingen in de omgeving afrasteringen doorgeknipt, militaire voertuigen vernield en beklad, en gebouwen ondergekalkt. Anders dan andere keren konden veel akties ongehinderd plaats vinden. Op zaterdag 5 nov. kon zelfs een groep van ± 30 mensen ongestoord het terrein van de kazerne oplopen en deze, wat minder behekt en meer beklad, net zo ongestoord weer verlaten. Diezelfde zaterdag worden twee mensen opgepakt op verdenking van het knippen van hekken bij de Winkelanskazerne in Nunspeet. 's Avonds worden er opeens opvallend veel stillen en een paar politiemensen gesignaleerd die voornamelijk in het kamp geïnteresseerd zijn.

DE ONTRUIMING

Zondagmorgen om 07.00u worden alle aktivistenes in hun slaap verrast door zo'n honderd GBO-ers¹ en politiemensen en een aantal honden. De veertig aktivistenes worden bijelkaar gedreven, één voor één eruit geplukt, gefotografeerd, gefouilleerd en geboeid met plastikstrips afgevoerd naar de Winkelanskazerne in Nunspeet. Daar aangekomen hoort men dat men op grond van art.140 en art.141 in verzekering is gesteld. De mannen worden naar Nieuwersluis overgebracht en de vrouwen naar Apeldoorn.

Ondertussen is op "de Paasheuvel" een buldozer bezig het hele kamp met tenten en al in een container te werken, het zogenaamde bewijsmateriaal.

DE VERHOREN

De verhoren waren soms grof, dreigend met verlenging, hoge straf en sankties, maar ook de slijmerige, vriendelijke aanpak werd geprobeerd. Er worden bij de verhoren standaard vragenlijsten gebruikt met vragen als: "Wie is jullie leider?", "Hoe wist je dat er een VAK zou plaats vinden?", "Wie is de penningmeester", "Wie notuleert?" enz. Duidelijk mag zijn dat geprobeerd werd het bestaan van het VAK als organisatie te bewijzen. Daar er redelijk wat aktivistenes verklaard hebben is er ook redelijk wat "bewijs" losgekomen. Het verklaren is bij veel vredesaktivistenes (tot nu toe) een principekwestie geweest, voornamelijk voor de publiciteit, maar ook het idee van "achter de aktie staan dus waarom zwijgen?" speelt hierin een rol. Na het VAK in Vierhouten is dan ook een discussie losgekomen over hoe nu om te gaan met verklaren nu andere mensen er de dupe van kunnen worden. Voor sommige aktivistenes is de principekwestie van wel verklaren en anderen

niet in gevaar willen brengen zo groot dat ze er voor gekozen hebben om in kleine groepjes of alleen te gaan aktievoeren. Een andere discussie die is losgekomen is "hoe om te gaan met openheid en laagdrempeligheid i.v.m. art.140", een discussie die nog steeds gevoerd wordt.

DE ADVOKATENES

Tijdens het VAK zijn namen en nummers van advokatenes bekend gemaakt, maar toch kregen veel mensen, ondanks herhaaldelijk verzoek om de eigen advokaat, een pikketadvokaat. Dit is ook de reden dat de samenwerking tussen de advokatenes niet soepel verliep. De pikketadvokatenes moesten samenwerken met de gevraagde advokatenes terwijl ze over de aanpak van de verdediging nogal van mening verschilden. Zo wilden sommige advokatenes een a-politieke opstelling door puur op de ten laste gelegde feiten in te gaan en anderen wilden juist een politieke benadering door op art.140 in te gaan.

7 nov. wordt ongeveer de helft van de groep arrestanten vrijgelaten bij gebrek aan bewijs.

9 nov. voorgeleiding voor voorlopige hechtenis. De rechter-kommissaris vond in 9 gevallen niet in het belang van het onderzoek om de mensen langer vast te houden. De officier ging tegen drie gevallen in beroep maar de raadkamer was het met de rechter-kommissaris eens dus werden alle negen vrijgelaten. Verder kregen twee mensen een verlenging van 5 dagen en de overige zes personen een verlenging van 6 dagen. De aktivistenes die vrij zijn gekomen worden wel in de gaten gehouden d.m.v. telefoontaps, achtervolgingen en sommigen hebben zelfs de BVD op bezoek gehad.

Op 14 nov. is er weer een verlenging van de hechtenis met 6 dagen in verband met het onderzoek.

HET PROCES

18 nov. Er zitten nog 8 arrestanten vast waartegen op die dag het proces loopt. De rest van de aktivistenes hoeft niet eens voor de rechter te verschijnen. De tenlastelegging was voor alle acht hetzelfde, de aanklacht: Art.140 (deelnemen aan een kriminele organisatie), Art. 141 (openlijke geweldpleging) en Art. 350 (vernieling). De eis: 1 maand met aftrek van voorarrest en 21 dagen voorwaardelijk tot 4 maanden zonder aftrek of voorwaardelijk.

uitspraak: Art.140² niet bewezen
 Art.141 niet bewezen
 Art.350 bewezen

Vijf van de arrestantenes krijgen boetes variërend van f100,- tot f400,-. Twee mensen worden vrijgesproken en 1 persoon moet nog veroordeeld worden.

Maandag 21 nov. is de officier van justitie tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan.

Het feit dat Art.140 en 141 niet bewezen zijn geacht maakt het optreden van politie en de ontruiming van het kamp illegaal. Dit betekend dat je schadevergoeding kunt eisen. De ex-arrestantenes willen dit proberen door aanklachten in te dienen en een zwartboek samen te stellen. Veel mensen hebben niet al hun spullen terug gekregen of kapot terug gekregen. Het zwartboek zal ook artikelen bevatten over het politieoptreden bij solidariteitsakties zoals lawaaidemo's waarbij mensen zijn geslagen en door honden zijn gebeten.

12 MEI '89 HOGER BEROEP

Uitspraak: Art.140 bewezen
 Art.141 bewezen
 Art.350 niet bewezen

Een lager rechter sprak vrij van "deelname aan een misdadige organisatie". De Arnhemse Procureur-Generaal (dezelfde als in de Mariënburchtzaak) oordeelde in hoger beroep het gebruik van Art.140 een goed middel tegen de deelnemers van het vredesaktiekamp. Het "bewijsmateriaal" dat werd aangedragen om het VAK als organisatie aan te merken: - De activistenes droegen buttons met de tekst "Ik ben lid van het VAK". De advokate zei daarop dat de rechter of geen gevoel voor humor had of echt dom was omdat de button alleen wilde aangeven wat de activistenes van art.140 vinden. Het feit dat er ongeveer dertig mensen in de rechtszaal zaten werd als bewijsmateriaal aangevoerd, er moest toch iemand zijn die deze mensen gemobiliseerd zou hebben? Er was een gironummer bekend, dit nummer stond ook op de affiches afgedrukt en diende ook als bewijsmateriaal. Ook het materiaal van het kamp werd aangedragen om het "kriminele oogmerk" aan te tonen. O.a. kwasten waarmee gekalkt zou zijn, tangen waarmee geknipt zou zijn enz.

De activistenes laten het hier niet bij zitten, de uitspraak van de cassatie is 25 september '90 in Arnhem.

ART.140 EN MAATSCHAPPELIJK VERZET

Met art.140 kan de politie zich met meer bemoeien. De BVD doet en deed dit al, maar BVD informatie kan vaak

moelijker als bewijs dienen omdat ze dan bijv. bronnen prijs moet geven of gewoon dat het om de een of andere reden niet zo tactisch is om BVD-info te openbaren. Met art.140 echter kan ook de politie op vergaderingen komen spioneren én dit als bewijs gebruiken. Een kriminele organisatie is er altijd wel; er loopt altijd wel een art.140 onderzoek en als er iets gebeurt, plakt justitie de vereniging wel aan elkaar. Je merkt er trouwens nooit wat van als er een onderzoek op NN loopt; als er een onderzoek niet op NN loopt moet justitie naar verloop van tijd de verdachten horen om het onderzoek af te sluiten.

Een volgende stap die je van justitie zou kunnen verwachten is dat steungroepen aangepakt gaan worden. Dat is eigenlijk al zichtbaar aan het feit dat gegevens over mensen die pakketjes af kwamen geven bij het WNC-onderzoek in het strafregister opgenomen werden. In plaats van steungroepen kun je ook oudersinitiatieven zoals TOF, advocaten e.d. lezen. Nederland is wat betreft het op deze manier gebruiken van art.140 gewoon laat. De rest van de EG heeft al lang een dergelijk artikel (BRD - 129a, GB - Conspiracy). Portugal heeft, voordat het mocht toetreden bij de EG, een dergelijke wet zelfs in moeten voeren.

Iets waar ook bij stil gestaan mag worden is het feit dat als je van het zwijgrecht gebruik maakt dat dit steeds vaker tegen je gebruikt wordt. Dit kon je oa. tegen in het vonnis van de WNC-zaak. Op deze manier is het zwijgrecht praatplicht geworden.

Wat opmerkingen en stellingen ter stimulering van de discussie

Opmerkingen:

In de brochures etc. die we gelezen hebben, de onderlinge en andere discussies die we gevoerd hebben, zijn we op een aantal begrippen en vragen gestoten die steeds weer terug kwamen. Waarschijnlijk zijn er meer, maar die hebben wij nog niet als zodanig herkend.

Die begrippen/vragen zijn:

- Hoe om te gaan met openheid? (bijv. aankondigingen)
- Hoe om te gaan met laagdrempeligheid?
- Anderen zijn de dupe van verklaren.
- Kun je op dezelfde manier doorgaan met (kollektief)aktievoeren?
- Welke mogelijkheden hebben ze met art.140? (onderzoekstechnisch en juridisch)
- Verschilt dit met de BVD?
- Maakt dit voor ons wat uit?

Stellingen:

- We moeten niet meer oproepen tot het plegen van kollektief verzet, maar iedereen moet overgaan tot individueel verzet.
- Iedereen moet de mond houden, dan kunnen ze art.140 niet gebruiken.
- Art.140 voegt weinig toe aan de consequenties van onze werkwijze; zorgvuldigheid is al jaren het beste antwoord.

LEESTIPS

- Europa '92: informatiebrochure van politiek café "de Bunker", Den Bosch.
- 139 & 140: achtergrond informatie over het proces tegen de WNC-arrestantenes
- FLAM-special Art.140, jan. '89
- Stop art.140 (o.i.d.) doktoraalscriptie strafrecht van Gerard Robben, KU Nijmegen, 16 sept. '88
- Brochure n.a.v. het werkkongres "Uitval na inval" bijlage bij o.a. alternatieve media rond mei '87

1. Groep Bijzondere Opdrachten. Gevestigd in Arnhem.

2. Alle 8 werden door de politierechter op 18 nov. '88 vrijgesproken van art. 140 WvS. De politierechter benadrukte in zijn schriftelijk vonnis, dat uit de wetsgeschiedenis blijkt, dat dit artikel vooral bedoeld is ter bestrijding van "misdaadsyndikaten". Het stelde voorts: "In dit geval wordt geenszins voldaan aan de bedoelde wetsgeschiedenis voortvloeiende criteria, nu er van enige duurzaamheid en structuur van het VAK (Vierhouten) niet uit bewijsmiddelen is gebleken, nog daargelaten of men deze verdachten met recht en reden zou mogen abstraheren van hun eigenlijk oogmerk, het bevorderen van de wereldvrede".

* * * * *

Voorstel Hoger Beroep m.b.t. verklaardersters

Op het laatste landelijk treffen is vanuit Groningen een voorstel gedaan inhoudende het uitsluiten van verklaardersters in de kollektieve, politieke voorbereiding en verdediging.

Hieronder zullen we het voorstel of beter gezegd de overwegingen daarachter kort samenvatten.

Een verklaring bij de smeris afleggen is iets wat niet, nooit mag gebeuren. Daarover is iedereen het wel eens. Echter in het verleden is het vrijwel altijd zo gegaan, dat het wel-verklaren met de mantel der vrienden/vriendinnenliefde werd toegedekt.

We vinden dat het maar es duidelijk moet worden dat we als we opgepakt worden we niets, maar dan ook niets aan de smeris mee te delen hebben.

Willen we een beetje volwassen beweging zijn of worden, dan moet het ook duidelijk zijn dat als je wel een verklaring aflegt, dit konsekventies heeft.

Er zijn verschillende soorten verklaringen afgelegd. Een groep mensen heeft personen aangewezen, aangegeven. Daarover willen we het niet eens meer hebben. Anderen hebben ofwel structuren blootgelegd of daar minimaal materiaal voor aangedragen, weer anderen hebben zich van de aktie gedistantieerd. Sommigen hebben alleen iets over zichzelf gezegd maar indirekt dus ook iets over anderen. Sommige mensen begrijpen waarom sommige andere mensen zijn doorgeslagen, van weer anderen ligt dat onduidelijker, ook door de eigen houding na afloop; openheid, bagatelliseren, soms ronduit liegen.

Ondanks al die subjektieve verschillen, en misschien bij een enkeling wel objektieve verschillen, lijkt het ons de juiste keuze om al diegenen die over zichzelf,

over structuren hebben gesproken en zij die zich gedistantieerd hebben, van de kollektieve procesvoorbereiding en verdediging uit te sluiten. Welke fouten er ook gemaakt zijn, wat de smeris ook uithaalt, hoe klote je ook behandeld wordt, ieder heeft haar/zijn eigen politieke en persoonlijke verantwoordelijkheid. Je houdt je muil !

We willen niet als scheidsrechter gaan wikken en wegen wie te licht en wie zwaar genoeg bevonden wordt.

Daarbij is het ook zo dat er tegenstrijdige belangen bestaan tussen verklaardersters en niet-verklaardersters. Een juridische kwestie, maar niet onbelangrijk. Het lijkt ons geen slecht idee als de verklaardersters over structuur, zichzelf en distantierenden, eventueel gezamenlijk hun zaak gaan voorbereiden en verdedigen. Er is dan uiteraard wel ruimte om met de andere groep te overleggen over het H.B. Misschien ten overvloede: het gaat ons er niet om mensen in de ban te doen; per persoon kan en wordt al bekeken in hoeverre samenwerking nog mogelijk is, waarbij bovengenoemde punten als er eerlijk mee om gaan, duidelijkheid over wat, waarom, wanneer, etc. een grote rol spelen. Maar mensen die over anderen verklaard hebben zijn wat ons betreft thans van elke verdere samenwerking uitgesloten.

Over de bajas en zo

De volgende tekst is een vertaling van een stuk van Claudia Bislin, een Zwitserse politieke gevangene. De tekst stamt uit '83, maar dat doet niets af aan de aktualiteit van de inhoud aangezien de discussie over verklaren, bajasstrijd enz. een tijdloze discussie is.

Een kort oplichten van koplampen was voor mij de aanleiding om op te kijken. Ik deed de deur open, zag voor mij buiten in het donker een enkele figuur, vaag, ineens gedoken. "Geen beweging of ik schiet". Ik dacht dat het een slechte grap was, wou roepen "hé, doe niet zo idioot", maar voordat ik de zin ten einde bracht, werd het serieus. Opeens waren er talloze mitrailleurs op mij gericht en toen ging alles heel snel. Een paar smerissen vlogen op me, anderen drongen zich langs me, door de smalle deur naar de werkplaats, stortten zich op Jüre en in een paar seconden tijd sneden de handboeien in de polsen. Met een klap begreep ik, wist ik, dat alles voorbij was, wist wat er allemaal op me af kwam. Tijdens dit korte, heftige ogenblik stapelden zich gedachten, beelden en herinneringen in mijn hoofd, van een ontstellende helderheid, scherp gescheiden in ervoor en erna en daartussen een groot WAAROM? Woede en teleurstelling vervulden mij, en ook angst, angst dat ze Jüre in elkaar zouden slaan, want zo als de smerissen binnen waren gevallen, zwaar ademend en trillend van jachtkoorts, leek het erop of zij hun ergste persoonlijke aartsvijand te pakken hadden gekregen. Ik zei tegen mezelf, zo, nu ben je wel enige tijd weg van de straat, het was een nuchtere konstatering. Gelijktijdig was ik er oneindig blij mee, dat die dag (carnaval '81) tot nu toe sterk, rijk, vol liefde en levensvreugde was geweest. 's Ochtends was Jüre met mij op het werk, allebei waren we heel vroeg opgestaan, we voelden ons dicht bij elkaar, eendrachtig verbonden en gelukkig zoals sinds lang niet meer. Juist dit goede gevoel bleef bij me, droeg me, en ik heb het tot vandaag behouden. Voordat de smerissen met de grofheid-hun-eigen mij naar de auto manoeuvreerden, keek ik nog een keer naar Jüre, mijn geliefde vriend en kameraad, in de hoop, een laatste blik op te vangen, maar ik zag in zijn op de grond gerichte gezicht alleen maar de pijn die ze hem door de veel te strak zitende handboeien aandedden (als gevolg had hij in een hand maandenlang geen gevoel meer). Ik wou naar hem roepen, wat ik door de gewelddadigheid om mij heen met mijn ogen niet kon zeggen: ik heb je lief, maar de woede ontnam mij de stem. En gelijktijdig sleurden en duwden ze mij uit de werkplaats naar een van de vele naast elkaar geparkeerde stillenauto's. Ik weet nog dat ik over het grote aantal verbaasd was en over het feit dat ik ze niet had horen voorrijden. Op de achterbank, half liggend omdat alles met dozen was volgepropt, niet in staat ne te bewegen omdat ook nog een dikke smeris zich

erbij perste en met zijn volle gewicht ervoor zorgde, dat de handboeien nog meer in mijn polsen sneden, ging het met razende snelheid naar het politiebureau. Ik was verwonderd, dat ze nog steeds zo veel haast hadden. Onbelangrijke tot belachelijke gedachten hielden mij bezig, wat gaat er met de twee karbonades op de houtkachel in de werkplaats gebeuren, en wat met de mooie, samen met Jüre liefdevol opgeknapte R16. Raar, dat je op dat misschien meest beslissende ogenblik van je leven aan niets belangrijkers, principiëlers denkt. Bij het politiebureau in de Zeughausstrasse aangekomen, werd ik meteen naar een eerste kort vragenspel zonder antwoorden geleid. Later nam een smerisvrouw mijn boeien en al mijn kleren weg, gaf ter vervanging een ruw, veel te groot, tweedelig pak, een papieren onderbroek en een paar enorme blauwe sokken. Omdat ik het verschrikkelijk koud had trok ik de troep aan. Later had ik er spijt van, legde het uit als toegeven. Toen weigerde ik een stap uit de cel te doen, voordat ze mij mijn eigen kleren zouden teruggeven, en omdat ze dat natuurlijk niet wilden, sleurden ze me met geweld naar de foto- en vingerafdrukken afdeling, naar de springstof-specialisten en de volgende verhoren. Op het politiebureau sliep ik meestal en ik had het ijskoud. Als ik wakker was zat mijn hoofd vol met vragen en maakte de onzekerheid me murw. Waar hebben ze Jüre naar toe gebracht? Wat doen ze met hem? Wie weet er van onze aanhouding? Wat gebeurt er buiten, in de nabij en verre omgeving? Wat denken de smerissen te weten? Hoe is het gvd tot onze aanhouding gekomen? Op mijn eigen vragen vond ik net zo weinig antwoord als op die welke de smerissen aan mij richtten. Ik dwong mezelf, al binnen de eerste dagen, erover na te denken, hoe de vervelende vormeloosheid kon worden bestreden. Het is moeilijk om iets in die strekking te doen als er niets in je cel is, gymoefeningen waren het enige wat zich direkt aanbod. Maar men kan dus niet de hele dag lang armen, knieën en romp buigen, rekken en strekken. Wachten, nadenken, vooral wachten. De uren weigerden voorbij te gaan. Ik had geen horloge, had geen gevoel voor tijd. Als ik 's nachts wakker werd gebeurde het vaak, dat ik dacht dat de laatste tram de eerste in de ochtend was. Mijn waarneming was op geluiden van buiten gekonsentreerd, tram, auto's, vrachtwagens. Daar kon ik niets buitengewoons uit opmaken. Alles was zoals altijd. Bijna alles. Na vijf dagen gaven ze me mijn horloge terug, brachten kleren, die een aardig mens voor mij had afgeleverd - het eerste teken dat iemand

van buiten van mijn gijzeling afwist - en brachten mij naar het huis van bewaring.

Ik kreeg geen schok van de in hechtenisneming, ondanks het feit, dat de overgang van de grote naar de kleine bajes beslist niet zacht genoemd kon worden. Het feit, dat ik sinds jaren over de bak had nagedacht, zowel over de politieke kontekst als over de verhoudingen binnen de bajes en de verhoor-methodes, bleek nu, nu ik alles vanuit de binnenkant zou leren kennen, als heel behulpzaam. Ze konden mij niet echt verrassen, overrompelen. Ik was op alles voorbereid -en toch was alles nieuw, onaangenaam nieuw. Het kleine verschil tussen kennen van horen-zeggen en kennen uit eigen ervaring. Maar het is heel waardevol om van te voren de ervaringen van anderen te vernemen, omdat zij jou zekerheid geven en omdat je je gewapend voelt tegen allerlei aanvallen op hoofd,lijf en waardigheid... Je weet dat en hoe anderen vóór jou dat hebben weerstaan. Vooral in de eerste tijd was de herinnering aan de houding van Petra voor mij heel belangrijk, Petra die toen ook onvermoeibaar haar best deed, om haar strijd en haar ervaringen over te brengen. Zij, die veel hardere omstandigheden moest trotseren gaf mij moed. De verhoren door de smerissen en het OM waren korter dan verwacht. Zij waren geen grote druk voor mij. Het was mij allang zowel in theorie alsook door de ervaringen van anderen duidelijk, dat in mijn situatie het pertinent weigeren van een verklaring de enige juiste houding is, maar in de praktijk had ik er geen ervaring mee, ik had er geen idee van hoe de weigering konkreet vol moest worden gehouden, of er moeilijkheden opduiken, zo ja, welke.

Ik was dan ook een beetje verbaasd hoe makkelijk de konsekwente weigering voor mij bleek te zijn; geen sekonde van twijfel, van onzekerheid. Ik voelde me tijdens de ondervraging op de een of andere manier onaantastbaar. Later bij het OM, waar alles min of meer in een herhaling uitmondde, ging ik me ronduit vervelen, zodat ik soms vergat om mijn "geen verklaring" op het juiste moment te zeggen, omdat mijn gedachten zich alweer elders ophielden. De fronten waren (en zijn) duidelijk, de geweldsverhouding ook, er was niets meer om spitsvondig uit te leggen, niets om over te onderhandelen, en helemaal niets om te rechtvaardigen. De verwijten die ik kreeg klonken heel vreemd, hadden niets te maken met mij, bereikten mij helemaal niet als zodanig. Holle woorden zonder betekenis. Artikelen, niets dan artikelen, wat gaan mij die aan? Waar halen deze dwergen überhaupt hun legitimatie vandaan mij te ondervragen. Waar halen ze hun pretenties vandaan dat ik hen een antwoord of zelfs verantwoording schuldig ben. Zij zijn net zo duidelijk mijn tegenstanders als ik de hunnen. Hun maatstaven gelden niet voor mij. Ik erken noch hun recht mij te

ondervragen noch diegenen die mij berechten (het is mij niet ontgaan dat ik desondanks in de bak zit; ik zal later op deze mij gewelddadig opgedrongen realiteit terugkomen).

Elke konfrontatie van gevangenen met smerissen tijdens het verhoor of met rechters in de rechtszaal is een gevecht op korte afstand in de lange stellinggeoorlog, in de stellingenoorlog van gewapende tegen ongewapende, van machtige tegen machteloze, in de stellingenoorlog die met de arrestatie begint en zolang de vrijheidsberoving duurt, niet ophoudt. Een oude guerilla wijsheid zegt, dat men bij de inschatting van de machtsverhouding zich de strijdmiddelen niet moet laten opdringen, maar zelf moet bepalen. Dit geldt ook hier. Ons terrein is de verhoorkamer niet, ons wapen niet het burgerlijk wetboek (tenzij als projektiel om mee te gooien). Vandaar uit volgde voor mij vanzelfsprekend de weigering een verklaring af te leggen, en wel - wat heel belangrijk is - ook gevoelsmatig. Ik voelde elke konfrontatie met een ambtelijke bediende ook altijd als een botsing tussen tegenstrijdige morele denkbelden. Het kan bedenkelijk aandoen, als hier van moraal sprake is. Ik kan daar echter niet omheen, want het lijkt me onvoldoende en ook niet eerlijk, om een ondervraging aan te duiden als strijdsituatie, zonder er over te schrijven dat zulk een konfrontatie zich niet alleen maar afspeelt op een politiek-intellektueel nivo, dat daar niet alleen maar mijn hoofd op de stoel zit, maar dat het hoofd alles meesjouwt wat er anders ook nog bijhoort, wat het in leven houdt, onder andere de eigen morele gedachten. Wij kennen immers ook zoets als moraal (als iemand een uitdrukking weet die onbevlekt is, zeg het maar), maar onze moraal staat niet in verhouding met die van onze vervolgers, is noch in wetten gegoten, tot normen gemaakt, aan konventies gebonden, noch uitgehold door valsheid. Ik erken hun wetten niet en ben derhalve juridies niet te berechten, en ook niet moreel, omdat hun moraal mij niet interesseert.

De zo ontstane eigenschap mij in mezelf aan hen te onttrekken, me onbereikbaar, onaantastbaar te maken, werkte als een schild, waar alle beschuldigingen als water langs dropen zonder enig spoor achter te laten. Ik beschrijf deze ervaring daarom zo uitgebreid, omdat het laat zien, dat bij zo'n benadering geen schuldgevoel, geen schuldbesef kon opkomen: dit is belangrijk omdat het nu eenmaal niet zelden voorkomt, dat de met alle middelen bedreven provokatie van een dergelijk schuldgevoel hetgene is, wat mensen kan laten wankelen en ze tot rechtvaardigen kan verleiden. Ik ben er van overtuigd, dat het niet in staat zijn om diep in je binnenste schuld tegenover je vijand - de staat en zijn volgelingen - te voelen, mij goede diensten heeft bewezen. (Het omgaan met in de bajes gemaakte fouten,

nalatigheden enz. vormt een ander probleem en hoeft hier niet besproken te worden) Zoals gezegd kan er geen onderhandelingsbasis zijn tussen gevangenen en staatsknechten. Laatstgenoemden doen natuurlijk alle moeite zo'n basis voor te spiegelen. De daarvoor gebruikte truukjes zijn fantasieloos en bovendien bekend. Het begon ermee dat ze me vertelden, dat ik met mijn zwijgen alleen maar mezelf zou schaden. Ik wist zo zeker dat deze uitspraak zou komen, dat ik er alleen maar om kon lachen. Volgens mij heb ik echt gelachen. De volgende poging - ook weer voorspelbaar - bestond erin mij in een discussie over het verklaring-weigeren te verstrikken. Toen ze ook daar geen succes mee hadden gaven ze een beschrijving van de drastiese gevolgen: u moet rekening houden met een hoge straf als u langer koppig bent". Direkt daarop kwamen ze met hun armzalige geschut: "u maakt uw leven kapot of door uw houding verhoogt u de zorgen van uw familie". Het ontbrak ook niet aan (erg geakteerde) zorgzaamheid: "maar u moet toch met iemand praten, u bent toch de hele dag alleen". Ik moest hem teleurstellen en hem mededelen dat hij de verkeerde gesprekspartner was en bleef. Zijn talent als acteur ging niet zo ver, dat hij nu de gekrenkte speelde. Toen hij een andere keer plechtig betuigde, hoe jammer het voor mij zou zijn, deed ik hem het voorstel mij meteen te ontslaan, als mijn lot hem zo erg interesseerde. Hij kon mijn logica niet volgen, maar staakte vanaf toen in elk geval zijn pogingen om mij te bekeren. Mijn enige antwoorden op verwijten waren een hardnekkig: "geen verklaring". Met één uitzondering en daarmee kom ik op een van de beide moeilijkheden de totale weigering vol te houden. Op de vraag waar ik woonde, gaf ik het adres op waar ik was ingeschreven, en op de vraag of ik daar ook echt woonde, antwoordde ik met ja. Het was een poging om onze woninggever er buiten te houden - een nutteloze poging, zoals later bleek, maar ik wist tijdens dit verhoor nog niet, dat de politiekploeg al in dit huis was binnengevallen, en wel nog in de nacht van onze arrestatie (ze hadden Jüre meegesleurd naar de huiszoeking die tot de vroege ochtenduren duurde, en hij kon tenminste nog aanspraak maken op verzegeling van sommige spullen). Ik las dit een paar dagen na het verhoor in een toevallig veroverde krant.

Door de melding voelde ik me heel ellendig. Ik voelde me erover teneergeslagen, dat mensen die ons uit een noodsituatie hadden geholpen door Jüre en mij tijdelijk bij hen te laten wonen, nu door onze arrestatie zo'n bullshit op hun nek kregen. Hadden zij zich niet een koekoeksei in het nest gehaald? Het meest was ik verontrust over de inbeslagname van materiaal van het Guatemala-komitee dat in het huis verbleef, omdat daar de konsekwenties absoluut onvoorzienbaar en onberekenbaar waren.

De verleiding is soms heel groot, iemand door middel van een verklaring te willen redden of te willen ontzien, en dat kan leiden tot onbezonnenheid. Het is heel belangrijk dat men zich bewust is van dit gevaar, zich onafgebroken voor ogen houdt, dat dit een gevaar is, vooral in het begin, als men zelf nog geen overzicht heeft over wat er gaande is (de smerissen doseren hun vragen immers passend, opdat je niet teveel kan raden) en dus niet kan inschatten, of het nut van zo'n onschuldig lijkend antwoord zich niet keert in het tegenovergestelde.

De andere moeilijkheid om de mond (en handen) rustig te houden kan zich voordoen als men zich voelt uitgedaagd door absurde tot belachelijke aantijgingen of grove partijdige vragen. Het valt niet te betwisten dat de rechercheurs een zeker talent hebben voor het provocerend stellen van vragen. Een paar keer voelde ik me verleid om z'n achterbakse insinuaties met betrekking tot mijn politieke bewustzijn te weerleggen en het kostte een hoop zelfoverwinning om me te beperken tot mijn formule "geen verklaring". Insinuaties als "bent u het eens met de oproep in het 'anarchisties kookboek' om lijf en leven van mensen in gevaar te brengen?" of "in uw brieven komt u op voor verbetering van het lot van de onderdrukte volkeren, speciaal van de derde wereld, hoe brengt u dit in overeenstemming met het gebruik van geweld van de meest perfide soort?" of "uit uw houding moet gekonkludeerd worden, dat u akkoord gaat met de vervaardiging van handgranaten, pijpbommen, briefbommen, straatvallen, ballpennvallen, autovallen, boekbommen enz., als deze worden gebruikt als het u uitkomt" enzoverder. Het moet voor iedereen volstrekt duidelijk worden dat men zich tegenover smerissen, O.M. enz. niet alleen NIET te verdedigen heeft wat betreft konkrete beschuldigingen, maar ook, dat men tegenover hen noch de politieke visie noch de persoonlijkheid moet bewijzen. Een waarheid als een koe, zeker, maar toch is het niet makkelijk deze altijd te hanteren. De verleiding overkwam mij steeds als mijn eergevoel werd aangetast, er is weliswaar geen twijfel mogelijk dat ik mezelf als een duidelijk en overzoenlijk tegenstandster zag van de ondervragers, maar ik wilde ook als zodanig erkend worden - zelfs door zo'n smeerlap (en wat er zo nog meer aan scheldwoorden bestaat) van het O.M., waar ik van mijn kant alleen maar verachting voor had. Klinkt tanelijk dwaas, weet ik. Wat zou het mij moeten kunnen schelen wat die klootzak over mij denkt. Maar het kon me wel schelen. Hoe zeer ik me er ook tegen verzette. Eerst wilde ik mijn reactie helemaal niet toegeven, omdat ik het ook een beetje pijnlijk vind; maar ik had nu eenmaal wel zo'n reactie en ik denk dat het ook goed is erover te praten, in de veronderstelling dat het anderen ook zo gaat. Indien niet, des te beter. Ik liet

me nooit verleiden tot bekvechten, dus ook niet uit gekwetste trots, maar de woede gewoon in te slikken is nu eenmaal iets wat ik alleen maar met tegenzin doe.

Toen ik na vijf dagen politieburo werd overgeplaatst naar het HvB, wist ik wat mij te wachten stond, omdat ik er tijdens de wilde zomer in '80 al eventjes was geweest. Ik kende de geblindeerde ramen, de blikken kom, de bruine wollen dekens, de benauwdheid en de koffie bij het ontbijt was in de tussentijd ook niet drinkbaarder geworden. Ik begon meteen naar mogelijkheden te zoeken om vat te krijgen op de uren tussen de maaltijden, wetende dat ik een echt dagprogramma moest instellen, lichtpunten om zo te zeggen, waaraan ik me zou kunnen oriënteren tijdens kalme en heftige zeevang. Mijn grootste behoefte was de hang naar kranten, niet als afleiding, maar in tegendeel om over mijn situatie na te denken in een grotere samenhang, om me in mijn beperktheid en niet kunnen handelen niet te laten afscheiden. Het duurde meerdere weken voor de abonnementen liepen en zelfs meerdere maanden tot mij de spaanse cursus van de AKAD (die gratis kursussen aan gevangenen geven) werd overhandigd. Voor het overige was ik er op bedacht mij met de onderwerpen bezig te houden, waaraan ik anders ook werk.

Zo'n overeind houden van een zekere continuïteit droeg er niet alleen maar aan bij om het gevoel van nutteloosheid te bestrijden; net zo belangrijk was de leus om te zetten: 'het gaat door'. Alles is niet voorbij. Ik zocht dus naar desbetreffende literatuur in de katalogus van de bajesbieb; later bestelde ik ook bij een boekwinkel. In een van mijn eerste brieven vroeg ik om breinaalden en wol. Een tijdverdrijf dat de handen warm houdt. Bovendien gaf het me een goed gevoel iets te zien ontstaan, ook al waren het maar sokken. In mijn pogingen de dag contouren te geven deed ik ook iets wat op het eerste gezicht belachelijk kan lijken, ik kocht vier dossier-mappen voor brieven, krantenarchief, processtukken en bajeszaken. Nu omvat mijn kantoor 17 mappen. Toen ging het erom in de te verwachten papieroorlog vanaf het begin het overzicht te houden en een mij vertrouwde bezigheid voort te zetten. In de loop van de tijd leefde ik volgens een relatief strak schema: meteen na het ontbijt een paar uur gymmen; direkt daarop een uitgebreide wasprocedure; tot het middageten spaans leren; kranten lezen 's middags en in de namiddag en 's avonds boeken lezen en brieven schrijven. Wat ik nooit deed was overdag slapen. Je moet er immers altijd rekening mee houden dat iemand onder het een of andere voorwendsel de cel binnenstormt, en ik haat niets meer dan uit mijn dromen te worden gerukt door mijn vijanden. Dat is een moment van diepste hulpeloosheid dat ik wilde vermijden (en

tot nu toe op één keer na ook vermeden heb). Dit strakke programma heeft mij goede diensten bewezen, en ik liet me ook op slechte dagen niet uit balans brengen, omdat er altijd nog iets te doen viel. Dit was en is uiterst belangrijk voor me, altijd iets van plan zijn. Het nadeel van het weliswaar zelf opgelegde maar toch strakke ritme, voelde ik na mijn overplaatsing naar Pfaffikon. Ik moest me op veranderingen instellen, bijvoorbeeld bij het lezen van kranten, omdat de post hier 's avonds werd uitgedeeld in plaats van overdag. Dat soort op zich onbelangrijke veranderingen hebben grotere uitwerking dan je zou denken; maar het zijn nu eenmaal heel vaak kleinigheden die je hier het leven verzuren. Het ergste was dat er in Pfaffikon geen vrouwelijke bewakers waren. Ik kon er in het HvB ook al niet tegen, dat iemand de cel binnen kwam terwijl ik bv. op de plee zat. Hier poogde ik dan ook om dat soort dingen geheel te vermijden.

Op de dertiende dag na mijn aanhouding zag ik Beni, mijn advocaat en vriend, voor het eerst. Achter een glazen scheidingswand en in aanwezigheid van een smeris. Beni zei dat het om een vriendschappelijk bezoek ging en dat er in dat soort omstandigheden niets 'zakelijks' te bespreken valt. Ik ging er natuurlijk mee akkoord. Maar het was fijn om hem tenminste kort te zien; een vertrouwd gezicht, een vertrouwde stem, een vertrouwd mens. Na twee of drie pogingen besloten we niet nog meer bezoeken onder toezicht te houden, en het zou nog vier maanden duren voordat bezoeken zonder bewaking maar met scheidingswand werden toegestaan. Deze lange tijd kon ik goed doorstaan omdat ik kracht kreeg uit de zekerheid dat Beni bezig was. Het is een voorrecht en gelukkig toeval een advocaat en vriend aan jouw kant te weten, waar je politiek, persoonlijk en juridies voor honderd procent vertrouwen in hebt, en ik ben dankbaar dat het zo is gegaan. Zonder Beni was alles veel moeilijker geweest.

Tien dagen na mijn arrestatie kreeg ik de eerste brief. Een overweldigende belevenis. Des te meer omdat ie van de eerder genoemde woninggever kwam, die als gevolg van onze arrestatie zo veel walgelijkheden moest doorstaan. In zijn woorden voelde ik zoveel hartelijkheid en solidaire belangstelling, dat ze de meest erge zelfverwijten susten. Vanaf toen begonnen de brieven van alle kanten te komen, een stroom die niet meer zou stoppen. Deze snelle en voortdurende solidarisering was en is een ruggesteun van vitaal belang. Het net voor het koorddansen ontstond. Brieven vormen in onze situatie de enige mogelijkheid om bij de mensen te blijven. Het gaat daarbij om de politieke discussie die niet mag stoppen, maar minstens even zo zeer om het schriftelijk leefbaar maken van persoonlijke relaties.

Niet alleen onze hersens (en daarvan niet enkel de politieke afdeling) zijn opgesloten. Als wij als volledig mens willen overleven is het noodzakelijk om aan elkaar, zo mogelijk alle aspecten van het bestaan, van het beleven, van het denken over te dragen, voor zover dat schriftelijk mogelijk is en voor zover het in gepaste - maar niet overdreven - inachtneming van de censuur te verantwoorden is. Voor mijn arrestatie had ik meerdere jaren briefkontakt met Gabi en Christian. Nu ik mezelf in hun situatie bevond en aangewezen was op relaties naar buiten, realiseerde ik me hoe ontoereikend mijn houding naar hen toe geweest was doordat ik me bij het schrijven min of meer had beperkt tot politieke onderwerpen en hen vrij weinig had verteld over wat er in mijn leven en dat van mijn vrienden en vriendinnen in het geheel gebeurde. In een verlamme schrik voor de censuur sloot ik al het persoonlijke buiten. Ook bekommerde ik me niet om hun lichamelijk welzijn. Tot zoiets liefdadigs als een vreetpakket met kerst of een mooie trui kon ik me toch niet verlagen. Politieke gevangenen hebben niets nodig buiten de politieke discussie. Zoiets moet ik gedacht hebben. En trouwens, wat betreft de politieke discussie zelf, die term (politieke discussie) is een beetje te hoog gegrepen voor dat wat werkelijk plaatsvond, en ik denk dat die briefwisseling over het algemeen tamelijk onbevredigend moet zijn geweest voor Gabi en Christian. Des te meer omdat zij - in tegenstelling tot mij nu - alleen maar konden steunen op een heel kleine kring mensen die direkt met hen diskussieerden. Ik van mijn kant, voelde het als te veel gevraagd, om aan de eis - de gevangenen bij de discussies buiten te betrekken - te voldoen; natuurlijk zonder het mezelf te bekennen. Het ging meestal zo dat ik - in aanvallen van vlijt die prima gedijen op de meshoop van een slecht geweten - bergen info's schreef met de onuitgesproken verwachting dat het ruwe materiaal binnen bewerkt en in hapklare brokken verdeeld, naar mij terug zou stromen, zoals je iets in een computer stopt en op de resultaten gaat zitten wachten. De antwoorden kwamen dan ook steeds prompt, werden met anderen bediskussieerd, maar als ik me eindelijk weer aan het schrijven kon zetten, was er van alles gebeurd, alledaagse en minder alledaagse dingen, en meestal was er voor mij dan al weer iets nieuws waarover ik naar binnen schrijven moest. Zelden ging ik echt in op datgene wat op de nauwgezwt beschreven vellen met de rode censurstempel stond. Daaruit ontstond een tamelijk eenzijdige relatie, waaruit ik veel meer profijt haalde dan de gevangenen, omdat ik van hen steeds informatie en denk-prikkels kreeg, die in mij doorwerkten maar waarvan ik hen niets liet merken. Ik had hen als het ware verheven tot een politieke instantie, waarmee mij een - overdreven uitgedrukt - een soort kleinburgerlijke leraar-leerling

relatie verbond. Het meest waardevolle wat mij uit die toenmalige briefwisseling later van pas kwam, was de grondhouding die Christian formuleert en die hij met bewonderenswaardige standvastigheid tot op de dag van vandaag leeft: NAAR BUITEN TOE GEORIENTEERD BLIJVEN. Meteen nadat de celdeuren voor het eerst achter me gesloten werden, merkte ik dat ik me deze houding eigen moest maken wilde ik overleven, en ik besepte heel gauw dat ik deze houding boven louter politieke voorbeelden uit uitbreidde naar zo veel mogelijk levensgebieden van mijn schrijvende kameraden.

Voor Jüre en mij was de situatie ook in zoverre een fundamenteel andere dan toen voor Gabi en Christian, omdat wij gearresteerd werden van uit een legaal bestaan, dus midden uit een vlechtwerk van relaties welke dan ook heel resistent bleek te zijn. De mensen die ons schreven kenden ons en van daar uit lag het ook meer voor de hand om persoonlijke dingen in de brieven te zetten, meer vanzelfsprekend. Ik denk echter, dat na een tijdje de relaties veranderen door het beperkt zijn tot schriftelijke gedachtenwisseling. Ik zou ook kunnen zeggen; intensiveren, hoewel dat in tegenspraak lijkt met de beperking die het geschreven woord met zich brengt. Ik wil proberen daarop uitvoeriger in te gaan, omdat het me belangrijk lijkt te beseffen wat er gebeurt - voor nu alsook voor later, zowel voor buiten als voor binnen. Men gaat in ongewone situaties anders met elkaar om, liefdevoller, toegeverder, toleranter, en dat van beide kanten. Bij mezelf konstateerde ik dat ik eerder bereid en in staat was nieuwe gedachten op te nemen, te betrekken in mijn overwegingebn, überhaupt met hen van gedachten te wisselen, nu ik niet meer gestrikt was in de kwellende alledaagse mini-oorlog en met afstand van de bekrompen ruzies over de zuivere lijn.

Het schrijven van brieven brengt ook met zich mee, dat je op elke afzonderlijke persoon die schrijft, veel uitvoeriger ingaat dan ooit mogelijk was. Zo ontstaan allerlei twee-relaties en dat in een hoeveelheid die onder normale omstandigheden nooit te verwerken zou zijn. Alleen al niet wat de tijd betreft. Wat echter ontbreekt en op geen manier vervangen kan worden, zijn groepsrelaties, ik bedoel de ervaringen in een groep, binnen een min of meer toevallige verzameling van meerdere mensen - dit is een gemis, dat ook mede reden is voor de eis naar het recht op samenvoeging in zelfbepaalde groepen, dus tot gevangengroepen die op grond van hun gemeenschappelijke belangen en overtuiging bij elkaar komen en niet het produkt van een dwanggemeenschap zijn. Het is moeilijk met meerdere mensen een brief op te stellen, deze wordt, vreemd genoeg, heel snel onpersoonlijk. Zelfs als het toch goed zou lukken blijft de verhouding er een tussen een groep en een individu, het kan niet tot het gevoel van

één groep komen, omdat een groep juist berust op een levendig gesprek, op een drukke woordenwisseling. Een andere bijzonderheid van de verandering van relaties tot schriftelijke relaties ligt daarin, dat de mensen buiten in solidaire verbondenheid grote aandacht en genegenheid schenken aan de opgeslotene. Heel veel tolerantie ook. Soms teveel, soms bespeur ik een te groot ontzag, welke mij dan de onaangename indruk geeft gespaard te worden. Het is echter zo dat bij een opgesloten kanarie niet alleen water en voer in de kooi worden gezet, maar ook een slijpsteen voor de snavel. Zonder bijzondere hartstocht voor vergelijkingen van gedrag tussen mens en dier à la Konrad Lorenz moet ik toch vaststellen dat ook ik slijpstenen nodig heb. Zoals het eigen lijf het best voelbaar wordt in de aanraking met een ander, zo heeft ook de geest behoefte aan een oefenpartner. Als ie steeds alleen maar op iets zachts en meegeevends stoot, dreigt ie te verlammen. Dat het zo ver komt, dus tot een overdreven toegevendheid, hangt misschien ook samen met een verschijnsel waar heel moeilijk vat op te krijgen is, namelijk met het respect voor de politieke gevangenen. Van de ene op de andere dag worden heel normale kameraden, alleen omdat men hen niet meer ziet, de hemel in geprezen. Maar daar zijn ze ook niet te vinden. Dit respect, berustend op de omstandigheden, het smerige van de arrestatie, is natuurlijk idiot. Ik bijvoorbeeld ben noch mooier noch gewichtiger dan eerst (hooquit wat zwaarder), maar voor alles heb ik niet opeens DE visie. Er is geen reden waarom mijn overwegingen of mijn meningen meer gewicht zouden moeten krijgen dan die van de kameraden buiten de muur, en helemaal geen reden om die meningen te verhandelen of tegen andere uit te spelen. De omstandigheid van het gevangen-zijn verheft mij niet tot een autoriteit van welke soort dan ook, even zo weinig is ze doorslaggevend voor mijn politiek bewustzijn. Ik schrok toen onlangs een jonge kameraad die ik pas na mijn arrestatie leerde kennen, me schreef dat het feit dat hij met mij in briefkontakt stond, als een entreebiljet voor de koek werkt. Er lijkt zoiets als een personenkultus te zijn ontstaan, wat ik verafschuw en diep wantrouw. Niet alleen omdat wij daardoor worden beladen met te hoge verwachtingen, maar ook omdat ik me afvraag hoe het zo ver kon komen. Kan het zijn dat die van buiten, die van binnen als martelaars nodig hebben (martelaars zijn immers altijd zoiets als plaatsvervangers en gelijktijdig de bevestiging van de eigen overtuiging)? Deze vragen zijn provokatief, ik wil ze zo laten staan in het bewustzijn dat ik enkele mensen daarmee onrecht aandoe. Maar er is mij veel aan gelegen deze rare mechanismes, die overal in verschillende vormen optreden (zelfs bij mensen die mij nog kennen van vroeger), fundamenteel te bestrijden. De verhouding tussen gevangenen en

provisories vrijen moet gelijkwaardig zijn, als ze tot doel wil hebben, gemeenschappelijke ontwikkeling en samenwerking mogelijk te maken.

Het ligt voor alles aan de vele briefkontakten dat ik er tot nu toe in slaagde, de eis orientatie naar buiten te verwezenlijken en te beletten dat de muren zich onwrikbaar in mijn hoofd innestelen. Bij alle dankbaarheid voor deze intensieve ondersteuning kan mij echter niet ontgaan dat Jüre en ik een soort thuiswedstrijd spelen. Wij zitten opgesloten in het land waar al onze vrienden leven en zijn daardoor geprivilegieerd ten opzichte van de buitenlandse gevangenen kameraden. Men bekommert zich om ons omdat met ons persoonlijk kent (met enkele uitzonderingen). Maar als solidariteit geldigheid wil hebben als politieke categorie, moet aan solidariteit iets anders ten grondslag liggen dan de persoonlijke kennis. Toen men een beetje rondvroeg, betuigden heel veel mensen hun solidaire verbondenheid met Gabi, Barbara, Christian en Rolf, alleen merkten deze daar niets van; de geraaktheid kwam noch direkt noch indirect tot uitdrukking. Het zou kunnen dat hier het vervelende image van politieke gevangenen storend was; een image waaraan ze weliswaar zelf bijdroegen door hun gedrag, welke echter minstens even zo gevormd is door de jarenlange tradities, hoe men zich heeft te gedragen tegenover politieke gevangenen als onaantastbare grootheden. Zoals andere mensen bijna door de knieën gaan als voor een naam 'dr' staat, zo deden wij dat bij namen met 'politiek gevangene' erachter. dit leidde tot een ambivalente verhouding: het reduceerde de gevangenen tot een politiek hoofd, schiep respect en distantie (voorbeelden en vijandbeelden blijven alleen in stand vanaf een zekere afstand), en tegelijk werden de hoogste eisen op hen geprojecteerd. Men stond aan hen de eigen radikaliteit af, maakte hen als het ware tot plaatsvervangers, die men geen zwakte, geen aarzeling, geen twijfel toestond, die zich steeds en altijd in strijd-positie moeten presenteren, want anders zou hun marktwaarde als helden en martelaren dalen. Ik schrijf dit hoewel ik denk dat zo'n houding tegenover politieke gevangenen geschiedenis is en mijn eigen ervaringen nu anders zijn, maar ik weet ook dat terwijl ik en Jüre zoveel aandacht krijgen, andere gevangenen met lege handen stonden, al jaren met lege handen staan en hun kracht om te weerstaan weet-ik-veel-waar-vandaan halen moeten.

Het lijkt me heel belangrijk om erover na te denken, hoe het tot zo'n eenzijdige verdeling van actieve en konkrete solidariteit kon komen. Ik heb beslist niet de visie van een met pen en papier bewapende beweging; ook versta ik onder solidariteit met de gevangenen niet

alleen het schrijven van brieven (zo nu en dan een artikeltje, met of zonder foto, dat tot glimlachen of blij handenwrijven verleidt, is net zo goed. Er is niets meer ontmoedigend dan de indruk dat buiten de grote ontmoediging in vereniging net alternatieve geestelijke zorg heerst).

Direkte kontakten met gevangenen zijn echter een onderdeel van een verzetsstrijd, die de bajas als kern van de repressiemachinerie en zijn nationale en internationale politieke dimensie in het kader van de sociale controle en disciplinerend ziet. Bajas werkt aan beide kanten van de muur en het bewijs dat het principe van de afschrikking niet funktioneert, moet van beide kanten in gelijke mate gebracht worden. Wij die opgesloten zitten kunnen er voornamelijk aan bijdragen, door de weigering de rug te buigen, door ons te verzetten met behulp van alles, wat we zijn en hebben, tegen de harde en sluipende muren, met de wil om te overleven, als volledige mensen. De mensen buiten hebben onder andere de plicht om verschillende angsten, bv. die voor de bajas, offensief te bestrijden; het konflikt met de angst vereist immers een zelfde konflikt met dat wat haar teweeg brengt, maar ook en tegelijkertijd een lonken naar vluchtwegen. Ik ben voor afgewogenheid. Afgewogenheid in die zin, dat wij tegenover de analyse van de politieke en psychologische vernietigingsstrategie van de isolatie, datgene stellen wat wij aan strijd- en verzetstalent tegen hen geleerd hebben. En ik vind dat dat niet weinig is. Zeker, geen aanleiding voor overmoedigheid of onbezonnen

roekeloosheid, maar wel geschikt om de zekerheid levend te houden dat de bajas geen synoniem is voor doodlopend. Het wordt tijd dat wij de angst voor de bajas thematiseren, want als rechtvaardiging voor terug-trek manoeuvres is ie uitgediend.

Men kan tegen mij inbrengen, ja die heeft mooi praten, die weet immers niet hoe het buiten toegaat, en zeker niet hoe moeilijk alles is geworden (geworden?), perspectieven en konsepten en dergelijke ontbreken. Klopt. De huidige temperatuur van de beweging, van het verzet kan ik niet meten, niet ervaren (het ontbreekt me aan een thermometer en de verrekijker van Peter Paul Zahl, waar door de gevangene naar buiten kijkt. Hij vergat alleen er bij te zeggen dat je dat ding heel vaak verkeerd om in handen krijgt, en dan is alles wel verdomd ver weg. Zo'n gebrek veegt echter niet de oude overtuiging uit, dat de eigen aktiviteit zich minder zou moeten oriënteren op de huidige toestand van de beweging, dan op inschattingen, waarnemingen, analyses, waaruit handelingseisen volgen, ja, zich zelfs opdringen. Het gejammer over de algemene flauwte is verdomd besmettelijk en dient alleen de verlenging van de oorzaken. Maar ja, dat kennen we, de eeuwige oproepen uit de bajas, de aanbevelingen van hen die de realiteit bespaard blijft: doe wat, handen uit de mouwen, haal je gat uit die stoel enz. Ik hou er ook niet van en wou het eigenlijk ook niet zo ver laten komen. Nu is het toch gebeurd. Een beetje. Maar ik hou subiet op.

No hay clamor más rotundo
que el de un pueblo
que quiere liberarse.

No hay razón más poderosa
que la de un pueblo
que hace la Revolución.

OVER REPRESSIE EN SOLIDARITEITSWERK

Niemand kan voorgeschreven worden hoe hij/zij solidariteitswerk te doen heeft, omdat dit zoals elke politieke praktijk mede afhankelijk is van de achterliggende doelen en belangen. Van mensen die zich b.v. niet als deel van de revolutionaire beweging zien, kan dan ook geen konsekvente propaganda daarvoor verwacht worden.

Bij solidariteitswerk is het vaak zo dat gereageerd wordt op de ervaren uitwerkingen van de repressie, losgekoppeld van een fundamentele kritiek op de klassejustitie, d.w.z. kritiek op de zogenaamde 'uitwassen' in plaats van op de daaraan ten grondslag liggende structuren.

Taak van solidariteitswerk is niet om een discussie over mogelijkheden en strategieën van revolutionaire politiek te voeren, dat kan en moet uitsluitend binnen antagonisties links gebeuren. Taak van een solidariteitskomitee is om principieel een duidelijk standpunt in te nemen over wie hier uit welke belangen repressie uitoefent en tegen wie deze gericht is.

We leven in een burgerlijke rechtsstaat en dat impliceert noodzakelijkerwijs klassejustitie tegen de uitgebuitenen en onderdrukten en in het bijzonder tegen diegenen, die dit systeem aanvallen. Met of zonder anti-terreurwetgeving, zonder deze heeft de repressie vroeger ook niet slecht gefunctioneerd. Elk anti-repressiewerk moet eksakt die principiële geweldsverhouding binnen de kapitalisties/patriarchale klassenmaatschappij thematiseren, waarvan het staatsrepressie-apparaat en justitie alleen maar een zichtbare uitdrukking zijn. Dat impliceert een offensieve politiek ten opzichte van de legitimiteit van militantie en revolutionair geweld. Als dit niet duidelijk wordt gemaakt, en men zich beperkt tot de zichtbare gevolgen in plaats van de eigenlijke structuren bloot te leggen, dan werkt kritiek slechts versluierend en is ze uiteindelijk reaktionair: systeembehoudend in plaats van systeemvernietigend.

Het is belangrijk dit systeem in zijn totaliteit te begrijpen en te bestrijden en niet alleen te proberen de bestaande machtsverhoudingen te hervormen. Dit sluit dan echter een willekeur van politieke houdingen tegenover de staatsrepressie uit. Voor solidariteitswerk geldt hetzelfde als voor elke politieke bezigheid: discussies met andere delen van links moeten niet gevoerd worden, als de eigen positie tot een onherkenbaar geheel verwatert en aan de anderen

in stukjes en beetjes toegediend wordt, maar alleen als duidelijke standpunten ingenomen worden. Inhoudelijke samenwerking op basis van de kleinste overeenkomst is zuiver opportunistisch.

Natuurlijk moet anti-terreurwetgeving (art. 140; par. 129a. enz.) bestreden worden, zoals elke inperking van de objektieve voorwaarden van onze strijd verhinderd moet worden. Echter niet afgezonderd en daarmee suggererend dat zonder anti-terreurwetgeving het met links wel weer in orde is. Deze wetgeving is één van de integrale bestanddelen van de aktuele en preventieve opstandsbestrijding. De taak van solidariteitswerk houdt in: de continuïteit van de staatsrepressie tegen radikale en revolutionaire politiek duidelijk te maken. Dit vereist een houding ten opzichte van staatsrepressie, die niet gekenmerkt wordt door een slachtoffermentaliteit. Duidelijk moet zijn, dat een radikalisering en intensivering van sociale en revolutionaire bewegingen noodzakelijkerwijs een versterkte repressie veroorzaakt. Antagonisties links moet proberen op de lange duur werkzame structuren tegen de repressie en kriminalisering van de revolutionaire strijd te ontwikkelen. Of is het zo, dat we onszelf, onze hoop, onze ervaringen van de laatste jaren, onze perspectieven en doelen niet meer serieus nemen en niet in staat zijn om krities met onze eigen geschiedenis om te gaan?

Prakties solidariteitswerk heeft een defensief karakter, want het inzamelen van geld, verspreiding van aktuele info enz. kan niet anders genoemd worden. Politieke solidariteit houdt meer in. Politiek solidariteitswerk is een specifieke vorm van politieke strijd en dat betekent: revolutionaire theorie/praktijk die gekriminaliseerd wordt, offensief te verspreiden, in plaats van een diffuse vervolgingsparanoia aan te wakkeren en zo de machteloosheid en uitzichtloosheid nog sterker in de hand te werken. We moeten niet alleen objekt van de verhoudingen, maar vooral subjekt van hun verandering zijn!

De basis van de revolutionaire praktijk, want deze wordt door de machthebbers bestreden en niet legalisties links, is daarentegen de hoop en het perspectief op bevrijding: met andere woorden een klassenloze samenleving zonder uitbuiting en onderdrukking, die zonder een revolutie niet te verwezenlijken is.

Revolutionaire politiek houdt niet in het kreëren van vrijplaatsen, maar de theoretische en praktische breuk met dit systeem.

Het is belangrijk om de principiële tegenstelling tussen reformisties en revolutionair solidariteitswerk duidelijk te maken. Een reformistische politiek aksepteert principieel het recht tot vervolging van de staat tegen zogenaamde 'schuldigen' en daarmee de bestaande machtsverhoudingen. Deze politiek reproduceert door de scheiding van strafbaar feit en zogenaamde vrije overtuiging op ideologies nivo, de noodzakelijke tegenstelling tussen burgerlijke theorie en praktijk. Deze blijft onbegrepen, omdat de oorzaken niet daar gezocht worden waar ze zich bevinden, nl. in de kapitalistische produktieverhoudingen. Daarentegen wordt verondersteld dat deze tegenstelling binnen het systeem oplosbaar is. Dat is niet alleen kleinburgerlijk geklets, maar heeft als konsekwentie de kriminalisering van de revolutionaire praktijk, die logieserwijs wetten overtreedt als de staat en de bestaande eigendomsverhoudingen aangevallen worden. Reformistische politiek is een duidelijke distantiëring van iedereen die voor bevrijding strijdt, en konkreet van diegenen en hun politieke identiteit die aangepakt worden door de staatsrepressie. Resultaat van dergelijk solidariteitswerk kan alleen zijn: machteloze

slachtoffers, die slechts de schijnbare almacht en perfektionering van de macht waarnemen, of kollaborateurs, die objektief de belangen van de staat dienen doordat ze het geweldsmonopolie akseptereren en legitimeren.

Revolutionair solidariteitswerk moet op z'n minst de oorzaken van staatsrepressie verduidelijken. Revolutionaire solidariteit betekent zich duidelijk afgrenzen van die solidariteit, waarvan de basis hulpeloze paranoia en ongedifferentieerde 'verontwaardiging' is, en daar een politiek tegenover stellen die een alternatief biedt: de breuk met dit systeem.

Solidariteitswerk is niet meer dan een middel om de eigen politieke doelen te bereiken. Niet de vijand, maar ons doel bepaalt onze oriëntatie!

Wat de vijand daar ook tegen in te brengen heeft, welke maatregel hij daar tegen neemt, dat kan alleen maar ons vertrouwen versterken, ons stimuleren om de strijd nog intensiever voort te zetten.

Brief uit Polen.....

Zgorzelec, 04-09-90

Hi... and the whole supporting group!

Although I have these days a lot of things to do and a lot of mail to answer, I sat and started to read the latest issue of "Raising hell" (I've got it from B. a few days ago) where I found your letter. It so touched me that right now I decided to write some words to you. Poland is a so different country in almost all areas, so we don't have till now such experiences and problems - so for me, who hasn't ever been on the west, things you wrote were really exciting and unknown.

Yeah, we've been getting a lot of informations on independent scene over there, political inclined activities, even living on squats but now I read for the first time how does it look in details.

Your great power to resist and organisation is something unknown and it really wondered me and inspired. There aren't here so many empty buildings (a lack of flats is one of the biggest problems of polish society), so also almost no experiences in squatting. Second thing is, that unfortunately different thinking youth is not so well organized and uncompromised like you are.

But things are going better - I've heard about two first organized squats in Poland, but it took place just recently and on a really small scale (comparing to yours) so it's impossible to call it a way of life of anybody here and any movement.

Once I was in the squat in West berlin _ but it's not the whole view on that if you are there some minutes while everything seems to be O.K.

Me personally, but also in the name of many of my polish friends who think similar to you or me, I would like to show you our indignation with that action of fucking pigs, respect for your fight and words of good cheer and support from all our hearts. Unfortunately I can not support your prisoners by any money (donations) cause like almost all here I'm really poor and our money means nothing there.

But nevertheless I think that even some true supporting words will give you some more power and hope, which is also very important. Maybe it would be a good help to send to dutch embassy in Warsaw any protest letters with list of signed people. I will try to do it after next gig organised by me here, where there's the best possibility to collect some signatures under such protest letter.

Sometimes it helps a lot (like in amnesty International actions).

From my side I would also ask you for something. Excepting making gigs, tours, distributing etc, I run my own zine and often contribute to some the biggest ones over here. In such a moment it would be really great to tell people more about squatting, it could inspire some people and start it in Poland. If it's not a problem for you and you can find some free time for that, please write any article on squatting generally but specially in Holland including informations about your fight and your squat. Dutch independent movement is quite known here and very respected by the people, mostly because of great THE EX and some people and bands connected with them who visited Poland, but I haven't seen in any zine any longer, interesting article on squatting. I'm sure that majority can't imagine that even such big fights like yours are possible and real. So (I) feel like writing to people who know what it is but they don't know details how it really looks.

Make it informative but also attractive, not boring, add some graphics, photos, please.

I would be very glad to publish in my own zine that or a message including to any next issue of one of the biggest zines here.

And second one thing is that maybe about october-november this year I will be travelling to London through West Europe together with my girlfriend, so let me know if it's possible to visit also you on the way, talk and stay maybe for a short time - some days - to get more knowledge about Holland and the way you live.

So it's all for now, with a hope that all of your friends will be free soon and warm greetings and support from Poland!

Keep thinking and doing positive.

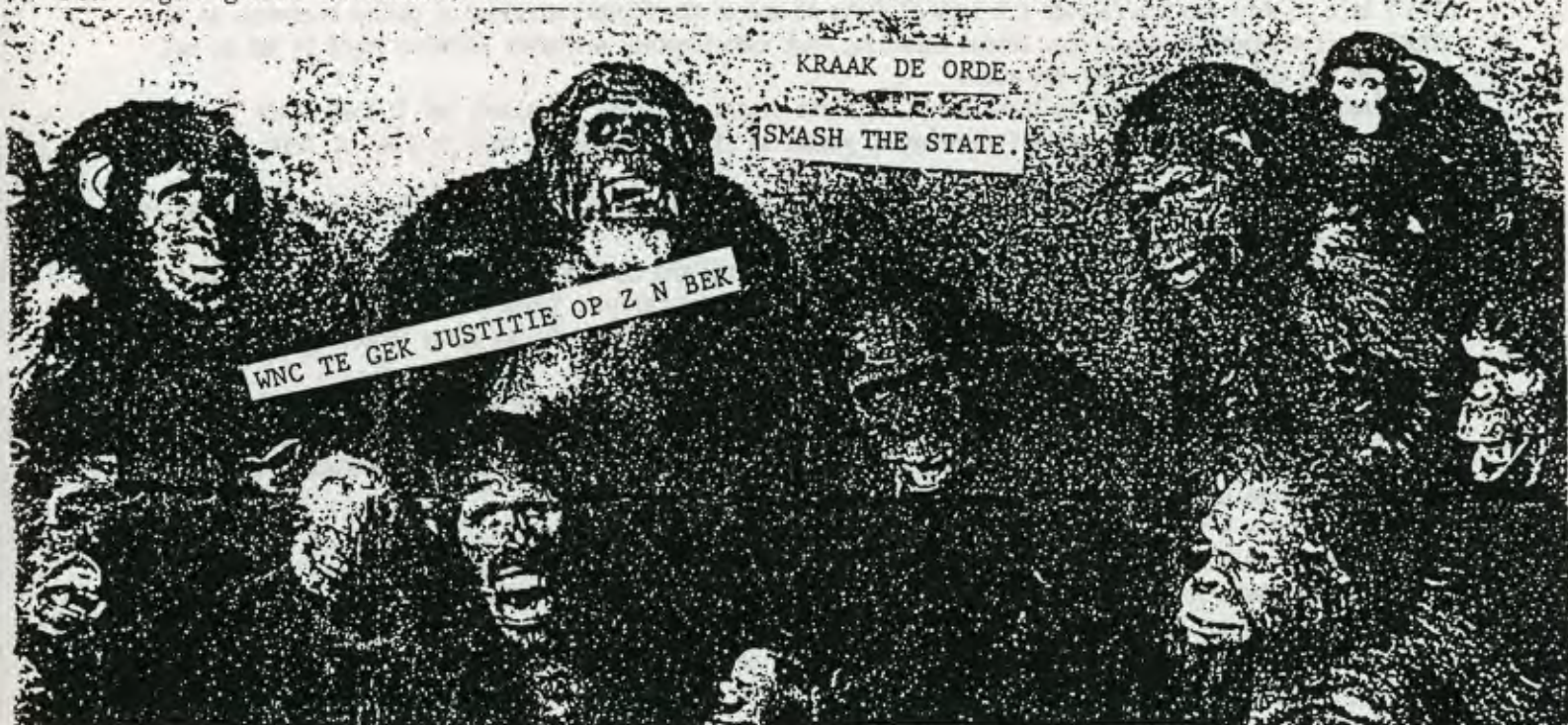
P.S. Please return my stamps

P.S. Are you interested in swapping stuff like music, zines, informations etc. in future?

-De WNC axie van 26.5. was een goede axie, even afgezien van de tactiese en organisatoriese gebreken. Waarom? Omdat de axie heeft aangetoond dat het mogelijk is om met een relatief kleine groep mensen de orde flink te ontregelen, ongestoord te kunnen slopen en de smeris er van langs te geven. Dit is daarom belangrijk omdat de propaganda van de overheid de wil doen geloven dat ze als individu of in kleine groepen machteloos zijn tegenover de schijnbaar almachtige staat. Individuen en goed georganiseerde kleine groepen die duidelijk weten waar ze mee bezig zijn, vormen namelijk wel degelijk een bedreiging voor de heersende orde. Zij kunnen zeer effectief actief zijn en zeer moeilijk te pakken (b.v. rara). Vooral wanneer verschillende groepen bij bepaalde axies of campagnes besluiten samen te werken.

-We vonden het prima dat "grand-café" Forum gesloopt is. Jammer is dat dit niet de bedoeling was. Immers gezien de klantenkring was/is deze bonzencent een legitiem doelwit want naast hun woonhuizen en productie/beleidscentra zijn de amusementscentra van de machthebbers de plaatsen waar je ze direkt kunt raken. Sloop dus de volgende keer ook hun bordelen, casino's, hotels etc.

De oproepen aan de ex-WNC gevangenen zich te distancieren van de sloop van Forum ondersteunen de pogingen van de burgerlijke media een kunstmatige onderscheid te maken tussen zgn. goede (eetbare) kraakersters en slechte kraakersters.

- We vinden het jammer dat een groot deel van de mensen die kritiek hebben op de WNC-axie zich pas achteraf met de gang van zaken omtrent 't WNC bemoeit. En dan alleen vanwege die éne dag. Terwijl er 5 jaar aan vooraf zijn gegaan zonder dat er echt interesse was voor het WNC. Wij stellen dan ook voor om in het vervolg een meer actieve solidariteit en krietiese betrokkenheid met dergelijke (WNC) en andere soortgelijke "kraak"-initiatieven in praktijk te brengen ipv. moeilijk lopen doen als er niets meer van over is.

- De bijeenkomsten achteraf van de deelnemersters aan't WNC-spektakel zijn niet bevredigend. Teveel mensen doen niet mee aan de gezamenlijke discussies. Is dit uit gebrek aan betrokkenheid of krijgen ze de kans niet? Het is belangrijk de gemaakte fouten te analyseren en proberen de volgende keer te voorkomen.

- De bajes- en verhoorervaringen moeten gebundeld worden en verspreid ter informatie. Met name de ervaringen van diegenen die verklaringen hebben afgelegd.

- Elke ontruiming vereist een eigen aanpak. Dit betekend in de praktijk dat er zowel geweldloze als gewelddadige ontruiming plaatsvinden, voor zover het geweld van onze kant komt. In principe is natuurlijk iedere ontruiming geweld van de kant van de overheid. Daarom hebben we het recht om ons indien nodig gewelddadig te verzetten

Ieder individu heeft het recht om zelf te besluiten of en wanneer zij/hij (gewapend) in verzet wil komen tegen de staat.

ENKELE AUTONOME AN*DA*ME ♀+♂

DISKUSSIE

Onderstaande is een terugblik op de ontruiming van het Wolters Noordhof Complex in Groningen. Niet een poging het hele verhaal nog eens vanaf het begin te vertellen, maar een balans, opgemaakt door een aantal direkt betrokkenen. Met als doel antwoord te geven op de vraag hoe het nu verder moet. Het stuk leunt sterk op en is een antwoord op het artikel 'Noodzaak tot heroverweging' van hdb in de allerlaatste Zwarte (5-7-'90).

Om met de deur in huis te vallen: de axie had met deze mensen niet doorgevoerd mogen worden. Door te proberen koste wat kost een minimaal aantal mensen bijelkaar te krijgen werd de politieke en persoonlijke weerstand bij de verhoren wel-erg laag. Wanneer bijna een derde doorslaat en een deel er blijk van geeft niet eens te weten wat artikel 140 inhoudt, dan is er iets goed misgegaan. Dat doorslaan is belangrijk omdat zonder verklaringen niemand veroordeeld had kunnen worden en dus geen wekelange gevangenisstraffen (tot 2 maanden toe) hadden kunnen worden opgelegd. De prijs die de arrestantenes nu al betaald hebben is te hoog geweest.

Toch is de drang om zoveel mogelijk mensen bijelkaar te krijgen wel te begrijpen. Je verliest je huis en dan ga je niet zomaar weg. En we herinner(d)en ons ook nog het Oude Politieburo dat vrij soepel ontruimd kon worden en daarna nog anderhalf jaar lang een lege plek in de stad heeft opgeleverd. Dan wil je weleens wat terugdoen. Maar zoals al gezegd: de prijs is te hoog geweest.

Het is inderdaad hard nodig na te denken over hoe we dat in de toekomst willen gaan doen. Onze ideeën over wat nodig is staan verderop in dit artikel. Eerst willen we ingaan op een aantal kritieken van hdb die volgens ons niet of niet helemaal kloppen.

Hdb citeert de steungroep: 'In het algemeen willen we stellen dat het een overwinning is geweest van hen die nu vastzitten dat er geen gewonden gevallen zijn en dat ze in staat zijn geweest vanaf het begin tot het einde het initiatief in eigen hand te houden'. Zij antwoordt: 'Maar de realiteit is natuurlijk dat er slechts een illusie wordt hooge houden. De illusie dat de kraakbeweging nog wel wat voorstelt, dat we in staat zijn de staat te konfronteren met veel geweld - terwijl de nederlaag militair gezien voor iedereen vantevoren vast staat. Maar de kracht van de illusie is dat het middel van de 'uitgelokte ontruiming' morgen weer door anderen gebruikt kan worden, want we bouwen onze nederlagen om in overwinningen.' Met dit soort redeneringen kun je ook beweren dat je verzetten tegen het nemen van vingerafdrukken een illusie omdat de smeris ze toch wel krijgt wanneer ze dat willen. Dat verzet in de bajes overbodig is omdat je bent overgeleverd aan de andere kant. Of dat een staking beter achterwege had kunnen blijven omdat hij niet gewonnen is. Om het nog maar eens in herinnering te brengen: we gaan niet ten onder in onze nederlagen, maar in de strijden die we niet geleverd hebben. Dit is geen pleidooi voor nederlagen, maar bedoeld om aan te geven dat verzet een subjektief belang kan hebben dat uitstijgt boven de afloop. Bij Wolters is natuurlijk wel een hoge prijs betaald voor dat belang, maar

dat wist niemand vantevoren. Dat er na de Tesselschadestraat iets zou gebeuren van de kant van de staat was duidelijk. In de tweede kamer was geest dat bij een volgende aktie arrestaties zouden vallen. Maar een maand of langer voorarrest had niemand verwacht. Wat dat betreft is Wollers een aktie om van te leren. We verwachten dat dat ook wel zal gebeuren en dat het middel van de uitgelokte ontruiming niet gemakkelijk meer gebruikt zal worden.

Hdb sluit zich aan bij Ulrike Meinhof, die in mei '68 schreef: 'Tegengeweld loopt het gevaar geweld te worden als het handelen door de politie wordt bepaald, als machteloze woede in de plaats komt van rationaliteit, als een para-militaire aanpak van de politie met para-militaire middelen wordt beantwoord'. Bij de axie rond het WNC zou sprake zijn geweest van 'geweld' in bovenstaande zin. We kunnen ons voorstellen dat op het moment dat het artikel geschreven werd iemand tot zo'n stellingname komt. Maar aangezien inmiddels wel overduidelijk is geworden dat het verbouwen van het advokatenkantoor Vos, Seidel en Plas en het café Forum bepaald niet ieders toestemming had, om het zacht uit te drukken, komen de kaarten anders te liggen. We citeren even uit het vonnis van de rechtbank: 'Tenslotte merkt de rechtbank op dat de bewezenverklaring zich beperkt tot openlijke geweldpleging tegen de politie en het door haar ingezette materieel. De rechtbank acht niet wettig en overtuigend bewezen, dat verdachte's opzet mede was gericht op de geweldpleging tegen de overige in de tenlastelegging genoemde goederen, zoals de inventaris van het café 'Forum' en het kantoormeubilair van het advokatenkantoor Vos, Seidel en Plas. De rechtbank wijst er daarbij op dat in verklaringen van verdachte's mededaders wordt gesteld dat vantevoren afgesproken is geen geweld te gebruiken tegen eigendommen van partikulieren en dat na de aktie voor een deel van de daders afkeurend op de gepleegde vernielingen is gereageerd'. Wat ons hierbij erg opvalt is het feit dat het Buro Bedrijfsleven van de gemeente Groningen, dat bij de axie ook is aangepakt, niet genoemd wordt. Dat is niet alleen zo in het vonnis, maar in veel kranteartikelen die over de axie gingen. Wat dat betreft is er van 'tegengeweld' van onze kant 'geweld' gemaakt, door de politiek goed te verdedigen aanval gewoon te verzwijgen of te bagatelliseren. Iets waar we trouwens niet over klagen, maar wat we gewoon vaststellen. We vinden het overigens nogal voorbarig om te konkluderen dat er sprake is van 'geweld' als je maar een van beide kanten gehoord hebt.

Dan het punt van de informatievoorziening: het is niet erg breed bekend geworden, maar op de bewuste dag zijn in Groningen 12.000 pamfletten waarin uitgelegd wordt waarom we niet zonder slag of stoot weggaan, in brievenbussen gestopt. Toch ook niet echt paramilitair 'geweld'. Nog wat over het geweld dat gebruikt is. Het aanpakken van het advokatenkantoor en het café

is zonder meer totaal af te wijzen. Al was het alleen maar omdat mensen van onze kant rare gedachtes gaan krijgen over door ons uitgeoefend 'geweld'. Maar laten we reeel blijven: het kantoor draaide na twee dagen weer, er is geen dossier verdwenen en de eigenaar van 'Forum' had zelfs nooit kunnen dromen van de onbetaalbare reclamekampagne die hem in de schoot is geworpen door een stelletje idioten dat zich niets gelegen laat liggen aan de politieke basis van de aktie waar ze deel van uitmaken. Nadenken over hoe het politiek verder moet zal ook hiervoor een oplossing moeten vinden. Een hechtere organisatie is daarvoor zeker nodig maar daarover straks.

Pas toen we beelden op tv zagen over de axie begrepen we waarom we inderdaad heavy overgekomen zijn. Iedereen nagenoeg hetzelfde gekleed, met overalls, gasmaskers en helmen, terwijl de uitstraling er een was van 'we wijken niet'. Zo'n instelling lijkt ons niet te bekritisieren, ondanks dat er uiteindelijk wel geweken is en bovendien lijkt het ons goed om te memoreren dat de kleding en hulpmiddelen waardoor iedereen er hetzelfde uitzag defensieve middelen waren. Winst van de axie en de nasleep ervan vinden we het feit dat artikel 140 in het middelpunt van de belangstelling is komen te staan, sterker nog: in de burgerlijke media breed is afgewezen als middel om politiek-gemotiveerde slimme activisten aan te pakken. We beschouwen dit als een relatieve overwinning van steungroepen, arrestanten en advokaten of in ieder geval delen daarvan. Overwinning omdat een strijdmiddel van de andere kant dat steeds vaker wordt ingezet teneinde de Europese bestrijding van militant aktivisme en terrorisme gelijker te schakelen en vooral veel gemakkelijker te maken een halt wordt toegeroepen. De vraag is uiteraard of het ook werkelijk tegengehouden zal worden. Verder is wat er gebeurd is natuurlijk geen onderdeel geweest van een systematiek anti-repressiebeleid van onze kant. Vandaar: 'relatief', wat overigens ook slaat op het feit dat het nu opperekte artikel 141 (openlijke geweldpleging), waarbij de EHBO-ploeg even 'schuldig' is als degene die stenen gooit, minstens zo gevaarlijk is als 140. We beschouwen het hoger beroep daarom ook als belangrijk. De strijd die we voeren zal nu, en in de toekomst, ook een strijd tegen de ontwikkelingen in het repressie-apparaat moeten zijn.

Het laatste punt dat we naar voren willen halen als helemaal niet zo negatief is iets wat hdb niet kon weten. Zowel in de axie als in de bajes en buiten, als in de steungroepen, is samengewerkt door mensen waarvan gezegd kan worden dat ze behoorlijk verbaasd waren elkaar bij de axie tegen te komen. Vroegere verschillen en tegenstellingen zijn blijven bestaan, maar het gemeenschappelijke belang heeft ook gezorgd voor een toenadering. Dat is op zich onvoldoende zoals de Tesselschade heeft aangetoond, maar de situatie is nu nog steeds zo dat er mensen zijn die meer op elkaar betrokken zijn dan vóór de

ontruiming, en ook willen bekijken wat er verder mogelijk en nodig is.

En dat is ook waar we het in de rest van dit artikel over willen hebben. Het zou onterecht zijn het beeld dat hdb van de gebeurtenissen rond het WNC en de stand van 'de beweging' schetst nog verder positief bij te stellen. Wij hebben ook nogal wat kritiek zoals in het begin van dit stuk ook al gebleken is. Wat WNC betreft: het is te veel een één-puntsaktie geweest. Behoud van ons pand. Daar is, in veler bewustzijn, in verklaringen, analyses, etc wel het besef bijgekomen dat de plannen van de gemeente gericht zijn op een yuppie-centrum en op stadsvernieling ten bate van het bedrijfsleven, dat alles om in het nieuwe europa beter te kunnen concurreren, maar er is amper systematies nagedacht over wat we daar tegen kunnen doen, behalve dan het uitlokken van de ontruiming. Illusies over het huren van het pand hebben we ons overigens gelukkig niet gemaakt. De plek in de binnenstad van Groningen, op een steenworp afstand van zowel het gemeentehuis als de Grote Markt en de rechtbank, is voor de andere kant te belangrijk om op welke manier dan ook over te laten aan een zootje 'geteisem' (stadsvernielingwethouder Gietema).

Een belangrijke fout is geweest het nalaten van het benaderen van andere groepen die zich, op hun manier, verzetten tegen de stadsvernieling, zoals de groep die geformeerd is uit verzet tegen het geprojecteerde museumeiland in het Verbindingskanaal. Kontakten met dit soort groepen, en dan ook op de langere termijn moeten nagestreefd worden. 'En een van de noodzakelijkheden daarbij (het behouden van panden) is het stomweg weer opbouwen van politieke steun van andere groepen, ook al zijn we het soms totaal niet met ze eens', schrijft hdb, en dat is maar al te waar. Een tweede mogelijke oplossing om panden te behouden is een huurkontraakt, zoals al genoemd werd. We zijn overigens bang dat kraken of gekraakt blijven wonen ondanks die mogelijke oplossingen onmogelijk gemaakt zullen worden. De leuze 'ideeën ontruim je niet, kraken gaat door' (een favoriet in de bajes en daarna) staat volgens ons nogal op de tocht. De vraag is of kraken (grotere panden en op grotere schaal) wel door zal gaan. Duidelijker: in het kader van de stedenconcurrentie zal kraken steeds verder ingeperkt worden, tot aan het onmogelijk maken toe. Wat de ideeën betreft: verzet zal blijven bestaan zolang onderdrukking bestaat, maar als we de leegloop van de 'beweging' sinds het midden van de tachtiger

jaren zien, kunnen we alleen maar vaststellen dat heel wat ideeën uit mensen ontruimd zijn. We schatten ook niet in dat op korte termijn voldoende steun georganiseerd zal zijn om de beweging weer een draagvlak te geven. En verder geloven we dat huren niet echt een oplossing is, tenminste tot nu toe is het dat niet geweest. De beslissing om een gekraakt pand te gaan huren is vaak het begin van een depolitisering geweest (het oude RKZ in Groningen), is onmogelijk (zoals bij WNC), of kan alleen maar zolang duren als de andere kant dat toestaat (zoals bij de Hafenstrasse, die volgens Lichte van het Bundes Kriminalamt binnen een jaar ontruimd zal worden). Verder zit het er niet in dat gemeentelijke autoriteiten mensen die zelfbepaald willen leven bij elkaar in een huis of straat zal laten wonen, gekraakt of gehuurd. Al dat tuig dat dan ook nog bijelkaar zit wordt alleen maar een brandhaard, en daar komt oorlog van, zoals we inmiddels weten. Toch is het belangrijk om vormen te vinden waarin het verzet tegen de stadsvernieling en vóór een zelfbepaalde manier van leven kan worden op- en uitgebouwd. De stadsvernieling is een belangrijke peiler van het verscherpte Europese marktgericht beleid en wonen, werken, leven is uiteraard wel iets wat ons dagelijks heel direkt raakt. We willen daarom pleiten voor een echte 'kriminele vereniging', met een continuïteit, een mogelijkheid om te bediskussiëren waarom op een bepaald moment welke keuzes gemaakt worden. Met flexibele actie, maar ook levensvormen. Waarin het verzet tegen de herstructurering doelmatig opgebouwd wordt en waarin (en waarbuiten) het ontwikkelen van zelfbepaalde kollektieve manieren van leven, wonen en werken bewust ter hand worden genomen. Wat dat betreft zijn we het niet eens met de zin: 'Een nieuw perspectief zal ook niet ontstaan door een vertwijfeld vasthouden aan of zoeken naar utopieën'. Bevrijding kan niet wachten tot na de revolutie, hoewel er een revolutie (op wat voor manier dan ook) nodig is om bevrijding geheel mogelijk te maken.

Het lijkt ons niet goed om zo'n vereniging te beperken tot wonen en stadsvernieling. Ze zou meerdere deelstrijden bijelkaar moeten brengen. Per slot van rekening is ons leven ook niet in stukjes opgedeeld. Of beter: zou dat niet moeten zijn. Voor het opbouwen van een zo begrepen radikaal-linkse politiek en organisatie willen we ons graag inzetten.

NNNZO

PTT Post wil beroepsverbod WNC-arrestant

"Wat de PTT wil is in feite niets anders dan een onomwonden beroepsverbod. In het verleden, toen het nog een semi-staatsbedrijf was, zijn meerdere malen mensen niet aangenomen op grond van hun politieke overtuiging dan wel activiteiten. Nu de PTT geprivatiseerd is gooien ze er nog een flinke schep bovenop. Nu willen ze via de kantonrechter iemand die er al elf jaar werkt alleen op grond van zijn politieke ideeën ontslaan. De PTT heeft het liefst onmondige mensen in dienst. Is het toevallig dat ik de afgelopen jaren één van de woordvoerders was van het 'nachtwerkersoverleg', de meest radikale groep PTT-ers in Groningen?"

"Het Openbaar Ministerie (OM) is op zijn bek gegaan met artikel 140, waarbij het er niet toe doet wat je konkreet wel of niet gedaan hebt. Aanwezig zijn is voldoende 'bewijs'. Zoals de verdediging het noemde: 'je was erbij dus je bent erbij'. De PTT wil blijkbaar het OM voorbijstreven: 'je was erbij dus je bent erbij, dus willen we van je af, nog een keer mag de rechter zich daarover uitspreken!'"

Aan het woord is Hans, één

van de 136 aangeklaagden in het proces tegen de krakers van het voormalige Wolters Noordhof Complex (WNC). Hij werkt op de sorteerafdeling van PTT Post in Groningen.

Volgens het verzoekschrift van PTT Post om de arbeidsovereenkomst te ontbinden vormen "de publicaties rond werknemer (in de kranten opgevoerd onder zijn initialen) en de bekendheid van 'zijn verhaal' onder de honderden collega's te Groningen een serieus risico voor de goede naam van PTT Post bij het publiek met wie zij een vertrouwensrelatie heeft waarvan zij volstrekt afhankelijk is."

Onzin

Het is aantoonbare onzin. In geen van de publicaties naar aanleiding van de gebeurtenissen rond de ontruiming van het WNC is melding gemaakt van het feit dat één van de arrestanten werkzaam was bij PTT Post.

Het verzoekschrift vervolgt: "Betrokkene staat onder vele PTT-ers bekend als 'RAF-sympathisant' en 'leider van de krakers'. Onverlet de juistheid of onjuistheid van deze kwalificaties, zijn de verhalen op zich een feit. Het is bepaald niet denkbeeldig dat voor een breder publiek een verhaal kan ontstaan dat de 'leider van de krakers' 's nachts hun vertrouwelijke post staat te sorteren'. Waar de kwestie rond de

krakers van het WNC-komplex te Groningen veel beroering heeft gewekt en, al dan niet terecht, in elk geval feitelijk sterk heeft geappelleerd aan een 'law and order behoefte' bij grote delen van het publiek, wenst PTT Post het risico van negatieve reclame niet te lopen."

Hans: "Het is heel smerig hoe ze dat aankleden. Ze stellen mijn collega's verantwoordelijk voor het verspreiden van leugens en laster. Ze spelen hen de zwarte piet toe, dat zullen ze niet op prijs stellen."

Voorbeeld

De hierop volgende passage uit het verzoekschrift maakt ook de laatste twijfelaars duidelijk dat het hier om een beroepsverbod gaat. Dat Hans ontslagen moet worden omdat hij denkbeelden heeft die niet passen in het straatje van de directie. En niet omdat hij een onbetrouwbare medewerker is. "Niet-tegenstaande het feit dat werknemer zich in dit licht nooit een onbetrouwbare medewerker heeft getoond, acht PTT Post bovenomschreven risico niet langer aanvaardbaar."

Voor Hans is het duidelijk: "Ik dien als voorbeeld voor mijn collega's dat ze zich gedeisd moeten houden. Ze pakken niet voor niets een mondige werknemer. Ik mag me blijkbaar niet solidair verklaren met iedereen die zich verzet tegen uitbuiting en onderdrukking. Daarover praat ik met mijn collega's, over dingen die in het nieuws zijn. Ik ga natuurlijk niet met mijn kolle-

ga's over de juistheid of onjuistheid van de tactiek van de RAF praten, dat hoeft geen enkele zin. Maar ik praat uiteraard wel over dingen die in de stad gebeuren, dus ook over het WNC. Dat doet iedereen. Wat de PTT wil is in feite niets anders dan een beroepsverbod."

"Vanaf mijn vrijlating uit voorlopige hechtenis in verband met de WNC-zaak sta ik op non-actief. Dat duurt tot 17 september, dan komt deze beroepsverbodzaak voor. Het bericht dat ik op non-actief gesteld werd is geschreven op de dag van de uitspraak. Daar hebben ze dus bovenop gezeten."

Ontmoediging

"De filosofie achter deze poging tot beroepsverbod is natuurlijk dezelfde als die achter het hele WNC-proces. Ze proberen mensen te ontmoedigen, aan te pakken op hun ideeën en zo verzet in de kiem te smoren. En dat richt zich dan vooral op die vrijruimtes die mensen veroverd en gekreëerd hebben. Waarbij mensen zich in de eerste plaats onttrekken aan de consumptie-maatschappij door het opzetten van eigen kafees, boekhandels, restaurants, concertruimtes en dergelijke. Waarbij mensen proberen op een menselijke manier met elkaar om te gaan en zich gezamenlijk politiek ontwikkelen. Het gevolg daarvan is dat er een kiem tot revolutionair verzet kan ontstaan. En dat wordt als bedreigend ervaren."

"Als je het WNC-proces in groter verband ziet maakt het deel uit van pogingen om die kiemen te smoren. Denk aan het geweld tegen politieke gevangenen in Spanje en Duitsland; aan het geweld tegen kraakpanden in de BRD, Denemarken en Nederland. Dat wordt internationaal aangepakt, in het kader van Europa '92. En dat gaat veel meer betekenis krijgen nu Oost-Europa instort en door het kapitalisme wordt ingelijfd. Het gaat om uitbreiding van de uitbuiting enerzijds naar het Oostblok en met name naar de Derde Wereld en anderzijds ook hier. Waar door verslechtering van arbeids- of leefomstandigheden,

werkloosheid, woningnood, stadsvernieling, verpaupering, vereenzaming, structureel en alledaags racisme en seksisme het niet meer tegen te houden zal zijn dat ook de mensen hier steeds meer in verzet gaan komen."

"Dat beroepsverbod, het steeds vaker toepassen van artikel 140 - dat heeft allemaal met elkaar te maken. Het maakt deel uit van de kriminaliserings- en ontmoedigingspolitiek. Kijk bijvoorbeeld naar de BRD, waar van de zaken met artikel 129A, dat is het westduitse artikel 140, negentig tot vijftiennegentig procent nooit wordt doorgevoerd of niet onvankelijk wordt verklaard. Maar het heeft natuurlijk wel een afschrikwekkende en verlamrende werking op velen."

Hulpofficier

"En dan wil ik tot slot ook nog wat kwijt over de rol die Groen Links speelde rond de WNC-ontruiming. Ze verdeelden de krakers in 'leiders' en 'meelopers'. Groen Links speelde de rol van hulpofficier van justitie. Ze plakten er precies hetzelfde plaatje op, ze hadden precies dezelfde optiek als het OM: 'Verdeel en heers', 'leiders' en 'meelopers'! Terwijl men in de kraakbeweging wars is van elke vorm van autoriteit en iedereen evenveel te zeggen heeft. Die opstelling van Groen Links is politiek één van de gevaarlijkste ontwikkelingen van de laatste jaren. Dat ook zij mensen tegen elkaar gaan uitspelen. Dat ook Groen Links blijkbaar niet gelooft dat mensen zelf in opstand kunnen komen. Ze geven blijk van hetzelfde patriarchale, hiërarchiese denken als het OM. Groen Links is nu wel heel duidelijk door de mand gevallen als de zoveelste partij die zich nog uitsluitend richt op het parlement. Ze hebben de scheidslijnen tussen zichzelf en diegenen die zich tot revolutionair-links rekenen nog eens overduidelijk getrokken. En eigenlijk is dat een uitstekende zaak, het zal vele ogen openen en het zal zich uiteindelijk alleen maar tegen hen keren." (KtH)